

Ἀριθ. 33—Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι: φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἰνὶ ἐτήσιναι—Τιμὴ προηγ. φύλλον λ. 30 — Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὁδ. Σταδίου, 6.

29 Αὐγούστου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΝΚ

Συντάξας: ἰδί: σελ. 529.

Ἡ ἀξία.—Τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς.

—Εἰξεύρετε τώρα, ἐξηκολούθησεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι μὲ τὸ νόμισμα ἀγοράζεται πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος, ἀρκεῖ μόνον νὰ ᾔναι σύμφωνός τις ὡς πρὸς τὴν τιμὴν μετὰ τοῦ πωλητοῦ.

Ἐσκέφθητέ ποτε νὰ ἐρωτήσητε διατί ὅλα τὰ πράγματα δὲν ἔχουν τὴν αὐτὴν τιμὴν; διατί ἡ τιμὴ ἀνυψοῦται ἢ πίπτει;

Τὰ παιδιὰ δὲν ἐσκέφθησαν, ἀλλ' ἐνόησαν πάραυτα ὅτι ὁ βοῦς εἶναι ἀκριβώτερος τοῦ προβάτου καὶ ἐν τραπέζιον ἀκριβώτερον μιᾶς σβούρας.

Ἀλλὰ διατί;

Εἶδον πρῶτον ὅτι τὸ ἐν τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶναι μεγαλειότερον τοῦ ἄλλου, ὕστερον, ὅτι ἐχρειάζετο περισσώτερος καιρὸς καὶ περισσώτερα ἐργασία διὰ νὰ κατασκευασθῇ μία τράπεζα παρὰ μία σβούρα.

—Καὶ περισσώτερον ξύλον, καὶ ἡ ξυλεία εἶναι ἀκριβή τώρ, προσέθηκεν ὁ υἱὸς ξυλουργοῦ τινος, ὅστις βεβαίως ἦτον ἐνήμερος εἰς τὰ τοιαῦτα.

—Βλέπετε, εἶπεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι διὰ νὰ κατασκευασθῇ μία τράπεζα, χρειάζεται ξυλεία ἡ ὁποία ἔχει χρήματα, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἐργασία ἐπὶ τινὰ χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον τρώγει τις, πίνει, φθείρει ἐνδύματα, καὶ τέλος κοιμάται· ἅπαντα δὲ ταῦτα δὲν ἀποκτᾷ τις ἄνευ χρημάτων.

Τοῦτο συμβαίνει διὰ παντὸς εἶδους πράγματα· οὐδὲν παράγεται ἄνευ ἐξόδων· ὑπάρχουσιν τινὰ ὧν ἡ παραγωγὴ δὲν ἀπαιτεῖ μεγάλην δαπάνην καὶ τὸυναντίον. Π. χ. ἐν ζεύγος τσαρουχίων, ἡ κοχλιάρια ξύλινα χειροποίητα τιμῶνται ὀλιγώτερον ἐνδὲς προβάτου, διότι χρειάζεται μικρὰ ποσότης ξύλου διὰ νὰ κατασκευασθῇ ἐν κοχλιάριον καὶ δύναται τις νὰ κατασκευάσῃ πολλὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῶ ἀπαιτοῦνται δύο ἢ τρία ἔτη καὶ πολλὸν χρόνον διὰ νὰ τραφῇ ἐν πρόβατον. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ βοῦς εἶναι ἀκριβώτερος τοῦ προβάτου διότι καταναλίσκει περισσώτερον χρόνον ἕως ὅτου μεγαλώσῃ ἀπὸ τὸ πρόβατον καὶ δύναται νὰ θρέψῃ περισσώτερον χρόνον τοὺς ἀγοράσαντας αὐτόν. Καὶ ἐὰν συγκρίνωμεν τὸ μικρὸν τοῦτο μὲ τὸ μέγαλο ἐκεῖνο βιβλίον, εἰξεύρομεν

ἀμέσως διατί τοῦτο ἀξίζει 25 δραχμὰς καὶ ἐκεῖνο 25 λεπτὰ.

Ὡστε, ὅταν βλέπομεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμπόρευμα τοῦ ὁποίου ὑπολογίζομεν τὴν ἀξίαν κατὰ νοῦν, ἀρχίζομεν νὰ ὑπολογίζωμεν τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς, ἥτοι τὴν τιμὴν τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

Διατί;

Παῦλος.—Διότι δὲν πωλεῖται ὀλιγώτερον τοῦ ὅτι ἐστοίχισεν.

Ὁ διδάσκαλος.—Ἀληθῶς. Ἡ τιμὴ τῆς ἀξίας τοῦ εἶναι ὅ,τι τὸ ἐμπόρευμα στοιχίζει εἰς τὸν παραγωγέα του· ἐὰν τὸ πωλῇ κατώτερον τῆς τιμῆς ταύτης, χάνει καὶ καταστρέφεται. Πάντοτε λοιπὸν πρέπει νὰ ζητῇ τις νὰ ἐννοήσῃ τί ἐκαστον προῖον ἐστοίχισεν.

Ἡ ἀξία.—Ἡ αἰτία καὶ ἡ προσφορά.

Γείτων τις, ὅστις καθ' ὃν καιρὸν ὁ διδάσκαλος ἐξήγει ταῦτα, εἰσῆλθεν ἡσύχως, ἀνέκραξε τότε: «Ἀλλ' ἡ τιμὴ τῆς δαπάνης ἐκάστου πράγματος δὲν εἶναι ἡ τιμὴ εἰς ἣν πωλεῖται. Πῶς θέλετε νὰ πωλήσω ἄνευ κέρδους;»

—Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος, καὶ τώρα ἐσκόπευσεν νὰ ὀμιλήσω περὶ τούτου. Οὐδεὶς, ἀληθῶς, εὐχαριστεῖται, εἰμὴ ἐν ἀνάγκῃ μόνον, νὰ λάβῃ μόνον τὰ ἐξοδά του. Ὅταν παράγῃ τις πρᾶγμα τι χρήσιμον, τὸ κέρδος εἶναι δίκαιον. Πλὴν, πόσον πρέπει νὰ ᾔναι τὸ κέρδος;

Ὁ γείτων.—Ἐκαστος ζητεῖ νὰ κερδίσῃ ὅσον δύναται περισσώτερα.

Ὁ διδάσκαλος.—Ἐντίμως, ἐννοεῖται.

Ὁ γείτων.—Ἐννοεῖται. Ὅταν πωλῶ πρέπει νὰ ζητήσω περισσώτερον τῆς τιμῆς εἰς ἣν πωλῶ ἀφοῦ καὶ ὁ ἀγοραστὴς ζητεῖ πολλάκις νὰ ἀγοράσῃ εἰς μικροτέραν τιμὴν ἐκείνης εἰς ἣν δύναμαι νὰ πωλήσω. Ὁ κόπος μου διὰ νὰ παραγάγω καὶ νὰ πωλήσω δὲν ἔχει ὀρισμένην ἀξίαν καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ προσπαθῶ ἵνα ὁ κόπος μου οὗτος ἀμειωθῇ καλὰ παρὰ κακῶς. Ἐὰν ἀντὶ νὰ κερδίσω 5 δρ. τὴν ἡμέραν, δύναμαι νὰ κερδίσω 6 ἢ 7, τόσῳ τὸ καλλήτερον δι' ἐμέ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ὅσον ὀλιγώτερον δύναται. Προτιμᾷ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐμπόρευμα 3

1. Ἡ τιμὴ ἐκάστου τεχνικοῦ ἢ φυσικοῦ πράγματος δὲν ὑπολογίζεται μόνον ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς του καὶ τοῦ κέρδους ἀλλὰ καὶ τῆς προσωπικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ τιμὴ τῶν ὑποδημάτων συγκρίνεται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐξόδων, τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τοῦ πωλοῦντος ταῦτα ἐμπόρου καὶ τοῦ κέρδους, ὅπερ πραγματοποιεῖ.

παρὰ 4 δρ. Ὄταν ᾔναι σπάνιον, ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τοὺς ὄρους μου ἐάν ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἐμπορεύματος· ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἀφθονία αὐτοῦ, ὑποχωρῶ ἐγὼ, διότι θὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον, καὶ ὑπάρχουν πάντοτε ἔμποροι οἵτινες ἔχουν ἀνάγκην νὰ πωλήσουν, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἐδέχοντο κατωτέραν τιμὴν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ φυλάξω τὸ ἐμπόρευμά μου, ὅπερ δὲν συμφέρει εἰς ἐμέ· κατὰ συνέπειαν ὑποχωρῶ, ἐν-ὅσω ἔχω τὸν καιρὸν.

—Ἴδού τί καλεῖται αἵτησις καὶ προσφορά, λέγει ὁ διδάσκαλος.

Ὁ Παῦλος διηγήθη τότε ὅτι τὴν πρῶταν ἐμπορὸς τις ἐφώναζεν ἐν τῇ ὁδῷ μίαν δραχμὴν τὴν ὁκτὸν τὰ καρδία.

Ἐπλησίασε μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἀγοράσῃ καὶ τὸν ἠρώτησε πόσον τὰ καρδία; Ὁ ἔμπορος ἀπήντησε μίαν δραχμὴν καὶ εἴκοσι λεπτά, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὰ ἄφησε μίαν δραχμὴν.

Ὡστε, ἐνὸς ὥρᾳ δὲν ἐζήτουν, τὰ προσέφερεν εἰς κατωτέραν τιμὴν.

Ἐάν ὅμως πολλοὶ τῶν συμμαθητῶν σου ἤρχοντο νὰ ζητήσουν συγχρόνως, προσέθηκεν ὁ γαίτων, ὁ ἔμπορος θὰ ἐπέμενεν εἰς τὴν μίαν καὶ εἴκοσι, διότι τὸ ἐμπόρευμα θὰ εἶχε μεγάλην ζήτησιν. Ἐάν ὅμως οὐδεὶς ἤρχετο, ἴσως ἐπὶ τέλους θὰ σοὶ τὰ ἄφηνε καὶ ὀλιγώτερον.

Ἐντεῦθεν βλέπομεν, ἐπανέλαθεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ὑπερτιμῶνται, ὅταν ὀλιγοστεύουν, καὶ ἡ τιμὴ των ἐλαττοῦται, ὅταν ὑπάρχῃ ἀφθονία αὐτῶν· ὅταν δὲ ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως ἐκπίπτει κατώτερον τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς, οὐδεὶς θέλει νὰ παραγάγῃ, διότι οὐδεὶς θέλει νὰ ἐργάζεται μὲ ζημίαν. Καὶ τοιοῦτον ἐμπόριον δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρὸν, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ πτώχευσιν.

—Ἐάν ἡ τιμὴ τοῦναντίον ὑψοῦτο πολὺ, ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης, τί θὰ συνέβαιnen;

—Καὶ ἐάν μίαν σβοῦρα ἐτιμάτο 20 δραχμαίς; ἠρώτησεν ὁ διδάσκαλος.

—Δὲν θὰ ἡδυνάμην πλέον νὰ τὴν ἀγοράσω, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης.

—Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει πάντοτε, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος. Ὄταν τὸ ἐμπόρευμα ἀκριβαίνει, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγοραστῶν δηλ. ἡ αἵτησις ἐλαττοῦται καὶ αἱ τιμαὶ ἀρχίζουν νὰ ἐλαττοῦνται ἐπίσης.

Λάβωμεν ἕν παράδειγμα.

ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἔμπορος τῶν καρυδίων ἔχει 40 ὀκάδας τὰς ὁποίας προσφέρει διὰ 1 δρ. τὴν ὁκτὸν παρουσιάζονται εἴκοσιν ἀγορασταί, ἡ τιμὴ ἀμέσως ὑψοῦται διότι βλέπει ὅτι ὅλος ὁ κόσμος δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἀγοράσῃ· ὁ μὲν προσφέρει 1 δρ. καὶ 20 λ., ὁ ἄλλος 1,25, ὅπερ βλέπων ὁ πωλητὴς ζητεῖ 1,50· εἰς τὴν τιμὴν ταύτην μένουσιν μόνον ἐξ ἀγοραστῶν καὶ ὁ πωλητὴς περιορίζεται νὰ πωλήσῃ μόνον 6 ὀκάδας. Ἐν τῇ περιπτώσει

ταύτῃ ὑπάρχουσι περισσότερα κάρυα ἀπὸ ὅσα οἱ ἀγορασταὶ θέλουν, ὑπάρχει λοιπὸν σχετικὴ ἀφθονία. Ἡ τιμὴ ἐκπίπτει τότε ἐκ νέου καὶ μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, ἐνθα πωλεῖται καὶ ἀγοραστὰι δύναται νὰ μένωσιν ἐπίσης εὐχαριστημένοι.

A. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

Ἐπειτα συνέχισα.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 530.

Πρῶτον, τὸ ὕδωρ, ὅταν φθάσῃ εἰς βαθμὸν τινὰ ψύχους (τὸ 0 τοῦ θερμομέτρου τοῦ Ρεωμύρου), γίνεται πάχος. Ἡμεῖς οἱ σοφοί, —ἐλπίζω ὡς πρὸς τοῦτο ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι εἴμεθα σοφοί, — δίδομεν τὸ ἴδιον ὄνομα εἰς τὸ ὕδωρ, εἴτε εἰς στερεάν, εἴτε εἰς ὑγρὰν, εἴτε εἰς αερώδη κατάστασιν παρουσιάζεται. ὑπὸ χημικὴν ἐποψιν εἶναι πάντοτε ὕδωρ. Σύγκειται δὲ τὸ ὕδωρ ἀπὸ δύο οὐσιῶν. Ἐξ αὐτῶν τὴν μίαν μᾶς ἔδωκε τὸ κηρίον· τὴν δὲ ἄλλην, ἀλλαχοῦ τὴν εὐρίσκομεν. Τὸ ὕδωρ λοιπὸν παρουσιάζεται ἐνίοτε ὑπὸ σχῆμα πάχους, ὡς τὸ βλέπετε ἐνίοτε τὸν χειμῶνα. Ὁ πάχος πάλιν γίνεται νερὸν, ὅταν ἔλθῃ ὁ ἥλιος καὶ ἀναλύσῃ τὸν πάχον, ὅταν δηλαδὴ αὐξήσῃ ἡ θερμότης. Τὸ νερὸν μεταβάλλεται πάλιν εἰς ἀτμὸν, ὅταν ἡ θερμότης αὐξήσῃ περισσότερον. Ἐδῶ τὸ νερὸν τοῦτο ἐπυκνώθη διὰ τοῦ ψύχους ὅσον ἦτον δυνατὸν περισσότερον. Ἄν ὅμως καὶ ἥλλαξε τὸ βάρος του, τὸ εἶδός του, τὸ σχῆμά του, ἂν καὶ κατὰ πολλὰ μετεβλήθη, μένει ὅμως πάντοτε νερὸν, εἴτε διὰ τοῦ ψύχους γίνῃ πάχος, εἴτε διὰ τῆς θερμότητος γίνῃ ἀτμός. Καὶ εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιστάσεις αὐξάνει μεγάλως ὁ ὄγκος του. Λαμβάνω παραδείγματος χάριν τὸν μετάλλινον αὐτὸν κύλινδρον, καὶ χύνω εἰς αὐτὸν ὀλίγον νερὸν, τόσον ὀλίγον, ὥστε νὰ σᾶς εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσετε πόσον εἶναι. Βλέπετε· ὡς δύο δακτύλων βάθος ἔχει. Θὰ μεταβάλλω τώρα τὸ νερὸν τοῦτο εἰς ἀτμὸν, διὰ νὰ σᾶς δεῖξω πῶς ὑπὸ τὰ διάφορά του σχήματα ἀλλάζει ὁ ὄγκος του.

Ἔως ὅτου νὰ γίνῃ ὁ ἀτμός, ἂς δοκιμάσωμεν ἄλλο πείραμα· ἂς παγώσωμεν τὸ ὕδωρ. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ τὸ θέσω ἐντὸς πάγου κοπανιστοῦ καὶ ἄλατος· ὅταν δὲ παγώσῃ, θὰ ἰδῇτε πῶς αὐξάνει ὁ ὄγκος του. Αὐταὶ αἱ φιάλαι (τὰς δεικνύει) εἶναι σιδηραῖ, καὶ στερεώταται, διότι ὁ σίδηρος ἔχει, νομίζω, πάχος ἐνὸς τρίτου τοῦ δακτύλου. Τὰς ἐγέμισα νερὸν, καὶ δὲν περιέχουν διόλου αέρα· ἔπειτα δὲ τὰς ἐκλείσα ἐρμητικῶς διὰ βιδωθέντος καλύμματος. Ὄταν τὸ νερὸν θὰ παγώσῃ εἰς αὐτὰς τὰς φιάλας, θὰ ἰδῇτε ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἱκανῶς στερεαὶ διὰ τὸν πάχον ὅστις θὰ εἶναι ἐντὸς των, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐκτεινόμενος θὰ τὰς θραύσῃ εἰς τεμάχια ὡς τὰ σιδηρὰ ταῦτα. Καὶ αὐταὶ ἦσαν φιάλαι ὅμοιαι, καὶ ἐθραύσθη-

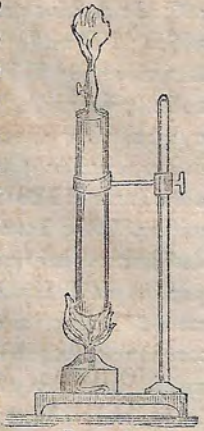
σαν. Ἴδου, τὰς δύο αὐτὰς τὰς γερμίζω ὕδωρ, καὶ τὰς θέτω εἰς τὸν πάγον καὶ τὸ ἄλας, διὰ νὰ ἰδῇτε ὅτι ὅταν παγώσῃ τὸ ὕδωρ, ὁ ὄγκος του θὰ αὐξήσῃ παραδόξως.

Ἄς ἀφήσωμεν αὐτὸ νὰ παγώσῃ λοιπὸν, καὶ θαυμάσατε τὴν μεταβολὴν τοῦ νεροῦ τὸ ὅποιον ὑπεβάλαμεν εἰς θερμότητα. Δὲν εἶναι πλέον ρευστὸν, ὡς δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ δύο ἢ τριῶν περιστάσεων. Ἐκάλυψα τὴν τρύπαν τοῦ ἀγγείου τούτου, ὅπου βράζει τὸ ὕδωρ, δι' ἐνὸς ὑαλίνου ὠρολογίου. Τί συμβαίνει; Τὸ ὑαλὶν τοῦ ὠρολογίου κάμνει τοῦτον τὸν κρότον διότι ὁ ἀτμὸς τοῦ βράζοντος ὕδατος, ἅμα ἔχει ἀρκετὴν δύναμιν, ἀνεγείρει τὸ σκέπασμα διὰ νὰ ἐξέλθῃ. Βλέπετε ὅτι ὁ ἀτμὸς γερμίζει τὸ ἀγγεῖον ἄλλως δὲν θὰ ἐξήρχετο. Βλέπετε ἐπίσης ὅτι τὸ ἀγγεῖον περιέχει ἐκτὸς τοῦ νεροῦ καὶ ἄλλο τι, πολὺ ὀγκωδέστερον τοῦ νεροῦ, διότι ὁ ἀτμὸς ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ γερμίζῃ ὀλόκληρον τὴν φιάλην, ἂν καὶ ἀδιακόπως ἐξέρχονται μικρὰ σύννεφα. Καὶ ὅμως δὲν βλέπομεν ἀκόμη νὰ ὀλιγόστευσεν ἐπαισθητῶς τὸ νερόν. Ἐκ τούτου ἐννοεῖτε πόσον μεγάλη εἶναι ἡ αὐξήσις τοῦ ὄγκου, ὅταν ὅλον τὸ νερὸν μεταβάλλεται εἰς ἀτμὸν.

Ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὰς σιδηρὰς φιάλας· τὰς ἔθεσα ἐντὸς εἰς τὸ μίγμα τοῦ πάγου καὶ τοῦ ἁλατος, διὰ νὰ μὴν ἔχετε ἀμφιβολίαν τί συμβαίνει. Βλέπετε ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία συγκοινωνία μεταξὺ τοῦ νεροῦ ἐντὸς τῶν ἀγγείων καὶ τοῦ πάγου περὶς αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ θερμότης μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ νεροῦ εἰς τὸν πάγον, καὶ ἂν τὸ πείραμα ἐπιτύχῃ, —διότι τὸ ἐκάμαμεν ὅχι μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιστασίας, —εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀμέσως, ἅμα τὸ ψῦχος καταλάβῃ τὰς φιάλας καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, θ' ἀκούσωμεν μικρὸν κρότον, προσερχόμενον ἐκ τοῦ ὅτι θὰ ῥαγίσῃ τὸ μέταλλον τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης φιάλης. Ὅταν δ' ἔπειτα θὰ ἐξετάσωμεν τὰς φιάλας ταύτας, θὰ εὕρωμεν ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτῶν μετεβλήθη εἰς πάγον, καὶ ὅτι τὸ σιδηροῦν ἀγγεῖον δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ χωρέσῃ αὐτὸν, διότι ὁ ὄγκος του ἠῤῥησε. Ἠξεύρετε ὅτι ὁ πάγος ἐπιπλέει εἰς τὸ νερόν. Ὅσοι παγοδρομοῦντες, ἢ εἰς ποταμούς παγωμένους πλέοντες, πέσουν εἰς τὸ νερόν, προσπαθοῦν ν' ἀναβοῦν εἰς τεμάχιον πάγου, καὶ νὰ σωθοῦν πλέοντες. Διατί ἐπιπλέει ὁ πάγος; Σκεφθῆτε. Διότι εἶναι ἐλαφρότερος τοῦ νεροῦ· δηλαδὴ καταλαμβάνει περισσότεραν ἔκτασιν παρὰ ὅταν ἦτον νερόν.

Τώρα ὀπίσω πάλιν, ἅς ἔλθωμεν εἰς τὸν μεταλλινὸν κύλινδρον ὅπου θερμαίνομεν τὸ νερόν. Ἰδέτε πόσος ἀτμὸς ἐξέρχεται! Ἐννοεῖται ὅτι ἂν ὁ κύλινδρος δὲν ἦτον ὅλος πλήρης ἀτμοῦ, δὲν θὰ ἐξήρχετο εἰς τοσαύτην ποσότητα. Ἀλλὰ, καθὼς μεταβάλλεται τὸ νερὸν εἰς ἀτμὸν διὰ τῆς θερμότητος, οὕτω διὰ τοῦ ψύχους ὁ ἀτμὸς γίνε-

ται πάλιν νερόν. Ἄν λάβωμεν ποτήριον, ἢ οἶον δῆποτε ἄλλο ψυχρὸν ἀντικείμενον, καὶ τὸ κρατήσωμεν ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἀτμὸν, θὰ ἰδῇτε ὅτι θὰ ὑγρανθῇ. Ἐπ' αὐτοῦ πυκνοῦται ὁ ἀτμὸς, καὶ ῥέει ὡς νερόν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του, ἕως ὅτου νὰ θερμυνθῇ τὸ ἴδιον. Ἄς δοκιμάσωμεν ἄλλο πείραμα, διὰ νὰ ἰδῶμεν μετὰ πόσης εὐκολίας τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς ἀτμώδους καταστάσεως μεταβαίνει εἰς τὴν ρευστήν. Εἶδετε ἤδη ὅτι ὁ ἀτμὸς ὁ παραγόμενος ἀπὸ τὸ

Σχ. 23.

κηρίον πυκνοῦται ὑπὸ τὸ ψυχρὸν ἀγγεῖον, καὶ ἀποτελεῖ σταγὸνα νεροῦ. Διὰ νὰ σᾶς πείσω ὅτι τὸ ἴδιον γίνεται καὶ εἰς μεγάλας ποσότητες, λαμβάνω τὸν κύλινδρον τοῦτον τοῦ κασιτέρου ἢ πάφουλα, τὸν θέτω ὑπὲρ τὸν ἀτμὸν τοῦτον τοῦ βράζοντος νεροῦ, ὥστε ὅλον τὸ ἐμβαδόν του νὰ πληρωθῇ ἀτμοῦ, ὡς βλέπετε. Ἐπειτα τὸν κλείω καλῶς. Τώρα ἅς ἰδῶμεν τί θὰ γίνη ὅταν βιάσω τὸ νερόν ἢ τὸν ἀτμὸν τὸν περιεχόμενον εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ πάλιν τὴν ρευστήν του μορφήν, καὶ πρὸς τοῦτο βρέξω διὰ ψυχροῦ νεροῦ ἐξώθεν τὸν κύλινδρον. (Ὁ καθηγητὴς βρέχει τὸν κύλινδρον ἐξώθεν διὰ ψυχροῦ ὕδατος, καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ κυλίνδρου ἀμέσως συστέλλεται). Βλέπετε τί συμβαίνει. Ἄν κλείω καλῶς αὐτὴν τὴν θήκην, εἶχον ἐξακολουθήσει νὰ τὴν θερμαίνω, θὰ διερρήγνυτο, διότι ὁ ἀτμὸς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκτεινόμενος θὰ τὴν ἔσκανε. Ὅταν δὲ ὁ ἀτμὸς μεταβάλλεται εἰς ρευστὸν, καταπίπτουσι τὰ πλευρὰ τοῦ κυλίνδρου, διότι ὁ ἀτμὸς ἐξ ἐναντίας ἐπυκνώθη, καὶ ἀφῆκε μέρος κενὸν ἐντός. Διὰ τῶν πει-

Σχ. 24.

ραμάτων τούτων ἠθέλησα νὰ σᾶς δείξω ὅτι ὅπως δῆποτε καὶ ἂν ἀλλάξῃ μορφήν, τὸ νερὸν ὅμως μένει πάντοτε νερόν, καὶ ἂν πάγος ἢ ἀτμὸς ἢ ὅ,τι ἄλλο ὀνομάζεται. Πυκνούμενον τὸ νερόν διὰ τοῦ ψύχους εἶχεν

ὡς ἀποτέλεσμα τὴν συστολὴν τῶν πλευρῶν τοῦ κυλίνδρου· ἂν διὰ τῆς θερμότητος ἐξακολουθούν ν' ἀναπτύσσω τὸν ἀτμὸν, θὰ ἐξετείνετο αὐτός, καὶ τὸ ἀγγεῖον θὰ ἔσκανε.

Καὶ ἡξεύρετε τίς εἶναι ὁ ὄγκος αὐτοῦ τοῦ νε-

ροῦ, ὅταν γίνεται ἀτμός; Βλέπετε αὐτὸν τὸν κύβον; (Ὁ καθηγητὴς δεικνύει κυβικὸν ποδᾶ). Πλησίον του βλέπετε αὐτὸν τὸν μικρόν· εἶναι κυβικὸς δάκτυλος· καὶ οἱ δύο ἔχουσι τὸ ἴδιον σχῆμα, τὸ σχῆμα τῶν κύβων τοῦ ζατρίκιου· ἡ διαφορὰ μόνον εἶναι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος. Ἄν σωρεύσετε 1728 ἐκ τῶν μικρῶν, θὰ ἔχετε τὸν μέγαν. Ἐνὸς λοιπὸν κυβικοῦ δακτύλου νερὸν δι-
δει ἐνὸς κυβικοῦ ποδὸς ἀτμὸν, δηλαδὴ 1728 φο-
ρὰς περισσότερον, καὶ ἐξ ἐναντίας ἐνὸς κυβικοῦ ποδὸς ἀτμὸς πυκνοῦται εἰς ἐνὸς κυβικοῦ δα-
κτύλου νερόν. (Μία τῶν σιδηρῶν φιαλῶν θραύε-
ται). Ἄ! ἰδοὺ μία ἀπὸ τὰς φιάλας ἡμῶν ὠμί-
λησε, καὶ, βλέπετε, εἰς ὅλον τὸ μῆκος τῆς μιᾶς
τῆς πλευρᾶς ἔχει ῥήγμα ἢ σκάσιμον πλατὺ ὡς
ἐν ὄγδοον δακτύλου. (Θραύεται καὶ ἡ δευτέρα
φιάλη, καὶ τινάσσουσα σκορπίζει περὶ τὸ πε-
ριεχόμενον της). Εὐγε! Καὶ ἡ ἄλλη φιάλη δὲν
ἀντέσχε. Ὁ ἐσωτερικὸς πάχος διέῤῥηξε τὸν σί-
δηρον, καίτοι ἔχοντα ἡμίσεως δακτύλου πάχος.
Αὐτὰ συμβαίνουνσι πανταχοῦ ὅπου ὑπάρχει νε-
ρὸν, καὶ δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάγκη τεχνητῶν μέ-
σων διὰ τὰς μεταβολὰς ταύτας. Μετεχειρίσθη
τεχνητὰ μέσα, διότι ἔπρεπε νὰ κατορθώσω πα-
ροδικὸν καὶ πρόχειρον χειμῶνα περὶ αὐτῆς τῆς
φιάλης, ὅχι χειμῶνα διαρκῆ καὶ τραχύν. Ἄν ὅ-
μως κενεῖς σας ὑπάγη εἰς τὴν Κανάδαν τῆς βο-
ρείου Ἀμερικῆς, ἢ εἰς τὰ πολιτικὰ κλίματα, θὰ
ἰδῇ ὅτι ἐκεῖ ἡ φυσικὴ θερμοκρασία ἐντὸς τῶν οἰ-
κιῶν ἐνεργεῖ ἀπαρалаλάτως καὶ αὐτὸ τὸ ψυχραν-
τικὸν μίγμα.

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς σκέψεις ἡμῶν καθ' ὅ-
σα εἶδομεν, δὲν θὰ μᾶς ἀπατήσωσι πλέον αἱ
διάφοροι μεταβολαὶ τοῦ νεροῦ. Ἠξέυρομεν τῶρα
ὅτι, ὅπου καὶ ἂν τὸ ἀπαντήσωμεν, εἶναι πάν-
τοτε τὸ ἴδιον, εἴτε ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸ λάβω-
μεν, εἴτε διὰ τῆς φλογὸς τοῦ κηρίου τὸ παρα-
γάγωμεν. Ἀλλὰ ποῦ ἦτον αὐτὸ τὸ νερὸν τὸ πα-
ραγόμενον ὑπὸ τοῦ κηρίου; Ἐννοεῖται ὅτι, κατὰ
μέρος τοῦλάχιστον, προέρχεται ἐκ τοῦ κηρίου.
Ἐπάρχει λοιπὸν ἐντὸς τοῦ κηρίου; Ὅχι· οὔτε
ἐντὸς τοῦ κηρίου ὑπάρχει, οὔτε ἐντὸς τοῦ ἀέρος
ὅστις περιτοιχίζει τὸ κηρίον καὶ εἶναι ἀναγκαῖος
εἰς τὴν καύσιν αὐτοῦ. Οὔτε εἰς τὸ ἐν οὔτε εἰς
τὸ ἄλλο εὐρίσκεται, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ τῆς
κοινῆς ἐνεργείας τὸν δύο ὁμοῦ. Τὴν διπλὴν λοι-
πὸν αὐτὴν ἐνέργειαν θὰ παρακολουθήσωμεν διὰ
νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς τὴν χημικὴν ἱστορίαν
τοῦ κηρίου τοῦ καίοντος ἐμπρὸς ἡμῶν. Πῶς ὅ-
μως ν' ἀνακαλύψωμεν τὸ μυστήριον αὐτῆς τῆς
ἐργασίας; Ἐγὼ, ἡξέυρω πολλοὺς τρόπους· ἀλλ' ἐ-
πιθυμῶ νὰ τὸ εὕρητε μόνοι σας μεθ' ὅσα σὰς εἶπα,
διὰ σειρᾶς συμπερασμάτων ἐξ ὅσων ἡξέυρομεν.

Νομίζω ὅτι ἔχω εἰδῆ ὅτι, χρειάζεται διὰ νὰ
ὁδηγήσῃ τὴν κρίσιν σας. Πρὸ ὀλίγου μετεχει-
ρίσθημεν τὸ ποτάσιον, καὶ εἶδομεν ὅτι κατὰ τὴν
ἀνακάλυψιν τοῦ Ὑμφορμίου Διόξιδου αὐτὸ ἔχει ἰδιαι-

τέραν τινὰ ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ καίει
ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐπαναλαμβάνω τὸ πείραμα εἰς
αὐτὸ τὸ πινάκιον. Χρειάζεται προσοχή, διότι ἂν
ἤθελε βραχὺ τὸ ἐλάχιστον μέρος αὐτῆς τῆς ὕ-
λης, θ' ἀνάψῃ ἀμέσως, καὶ ὅλη θὰ καῇ, ἂν τῇ
ἀφῆσωμεν ἀρκετὸν ἀέρα. Εἶναι μέταλλον λαμ-
πρὸν καὶ ὠραῖον, ἀλλοιούμενον ταχέως εἰς τὴν
ἀτμοσφαῖραν, καὶ ἔτι ταχύτερον εἰς τὸ νερὸν,
ὡς τὸ εἶδετε. Θέτω λοιπὸν ὀλίγον ἐξ αὐτοῦ εἰς
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ τοῦ νεροῦ, καὶ εὐθὺς σχη-
ματίζει θαυμασίον πλέοντα λύχνον. Ἀφ' ἑτέρου
ἂν ῥίψωμεν εἰς τὸ νερὸν ὀλίγα σιδηρορρύνισματα,
θ' ἀλλοιωθῶσι καὶ αὐτὰ, ὅχι ὅσον τὸ ποτάσι-
ον, ἀλλ' ὅπως δῆποτε θ' ἀλλάξωσι μορφήν. Θὰ
σκωριάσωσι, καὶ θὰ μᾶς ἀποδείξωσιν οὕτως ὅτι
καὶ αὐτὰ ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἂν καὶ
ὀλιγώτερον παρὰ τὸ ποτάσιον. Τώρα συνδυάσατε
αὐτὰ τὰ φαινόμενα εἰς τὸ πνεῦμά σας. Ἰδοὺ, ἔχω
καὶ ἄλλο τι μέταλλον, ψευδάργυρον (ζίγκον).
Ὅταν ἐξητάσαμεν τὸ μέταλλον τοῦτο ὡς πρὸς
τὴν στερεάν ὕλην τὴν ὁποίαν παράγει ἡ καύσις
του, εἴχομεν ἀφορμὴν νὰ ἰδῶμεν ὅτι καίεται
καὶ αὐτό· καὶ ἂν λάβω τὴν μικρὰν ταύτην ται-
νίαν τοῦ ψευδαργύρου, καὶ τὴν κρατήσω ὑπὲρ τὸ
κηρίον, θὰ ἰδῇτε τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι εἶναι μέσος
τις ὅρος μετὰ τῆς καύσεως τοῦ ποτασίου εἰς
τὸ ὕδωρ, καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ σιδήρου. Βλέπετε
ὅτι ὑπάρχει εἶδος καύσεως. Τὸ μέταλλον ἐκάη,
καὶ ἀφῆκε τέφραν ἢ στάκτην λευκὴν. Τοῦτο μᾶς
ἀποδεικνύει ὅτι καὶ τὸ μέταλλον τοῦτο ἐνεργεῖ
ἐπίσης μέχρι τινὸς ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

A. P. PAKKABH.

Ἔπεται συνέχεια.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 531.

Β'

Ἐσκέπτετο ἀληθῶς ὁ καλὸς Βλονδὼ νὰ δια-
λευκάνῃ τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅτε εὐρέθη τὴν ὥρι-
σμένην ὥραν ἐν τῷ καφενεῖῳ πρὸ τοῦ φίλου του
δὲν ἤξευρε πῶς ν' ἀρχίσῃ τὴν συνδιάλεξιν, ἂν καὶ
εἶχε πρὸς τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων δεόντως παρα-
σκευασθῇ. Ἴνα ἀναλάβῃ θάρρος ἢ ἵνα λάβῃ και-
ρὸν νὰ συντάξῃ ὁπωσοῦν τὰς ἰδέας του, ἐξήγα-
γεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου τὴν πίππα του καὶ ἂν καὶ
ἡ θεραπαινὶς εἶχε σπεύσει νὰ τῷ φέρῃ φωσφόρα
προσπαθεῖ διὰ τῆς πέτρας ν' ἀνάψῃ τὴν ἴσκαν του,
ἀλλὰ, πρᾶγμα περίεργον, ἔτρεμεν ἡ στιβὰρά του
χεῖρ καὶ μόνον ἀνωφελεῖς σπινθῆρες ἀνεδίδοντο.

Ὁ Μαρσέλ παρετῆρει σιγῶν καὶ βιλέπων τὴν
σύγχυσιν τοῦ φίλου, χωρὶς νὰ προβλέπῃ καὶ τὴν
αἰτίαν αὐτῆς· περιέμενε ν' ἀναλάβῃ ὁ
Βλονδὼ τὴν φυσικὴν του ἀταραξίαν.

Τέλος κατώρθωσεν ὁ πλοίαρχος ν' ἀνάψῃ, ἐκά-
πνισεν ἀπλήτως καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν Μαρσέλ·

—Λοιπόν! λέγει, θά επιχειρήσωμεν μακρὺν ταξίδιον;

—Ναί, ἀπήντησε περιχαρῶς ὁ νεαρὸς ναυτικός.

—Ἐπικίνδυνον...

—Δὲν βαρύνεσαι!

—Ἐπικίνδυνον, σοῦ λέγω!

—Ἐ! καὶ τί πειράζει; τόσον καλλίτερα ἂν ὑπάρχουν δυσκολίαι! Τόσον μεγαλητέρα θά ᾔηεν ἡ εὐχαρίστησις ἂν τὰς υπερνικήσωμεν.

—Ἀλλὰ ἡμπορεῖ νὰ χαθῶμεν.

—Καὶ ἀπὸ πότε, παρακαλῶ, ὁ ἀτρόμητος Βλονδῶ ἤρχισε νὰ συλλογίζεται τοιαῦτα πράγματα; Ποία θά ᾔητο τότε ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία τοῦ ναύτου ἂν δὲν ὑπῆρχον καὶ μόχθοι, οὓς πρέπει οὗτος νὰ ὑποστῇ καὶ δυσχέρειαν ἀνὰ υπερνικήσῃ;

—Δὲν πιάνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, εἶπε καθ' ἑαυτὸν κλίνων τὴν κεφαλὴν ὁ Βλονδῶ, δὲν ἔπρεπε νὰ τῷ ἐμιλήσῃ περὶ κινδύνων, γνωρίζω ἀπὸ πολλοῦ ὅτι δὲν τὸν τρομάζουν οἱ κίνδυνοι! Ἄς προσπαθήσῃ ἄλλως πῶς... Ἐχεις δίκαιον, λέγει δυνατὰ, πραγματικῶς δὲν ἠξεύρω τί λέγω. Ἀλλ' εἰπέ μου εὐχαριστήθης χθὲς εἰς τὸ γεῦμα;

—Πολὺ, ἀπήντησεν ὁ Μαρσέλ ἀρχίζων κάπως νὰ ἐννοῇ ποῦ ἔτεινεν ὁ φίλος του.

—Ὁμίλησες ὠραῖα χθὲς.

—Πλειότερον παρ' ὅσον ἔπρεπεν ἴσως. Μετενόησα διότι παρεξέτραπεν εἰς μακροὺς λόγους.

—Θὰ εἶχες ἄδικον ἂν ἔπραττες ἄλλως. Ἄν ἤξευρα καὶ ἐγὼ νὰ ἐμιλῶ ὅπως σὺ, πόσον ὠραῖα πράγματα θά ἔλεγα! Ἀπέδειξες εἰς τὸν τραπεζίτην τί θά εἴπῃ ἄνθρωπος ἀγαπῶν ἀληθῶς τὰ ταξείδια. Συνήθως ὁ τραπεζίτης δὲν ἀφίνει τὸν ἄλλον νὰ εἴπῃ λέξιν, ἀλλὰ χθὲς τὸν κατέβαλες καὶ σὲ ἤκουε μὲ τόσῃ προσοχῇ.

—Εὐγένειά του ἦτον.

—Ἀλλὰ κάποιος ἄλλος σὲ ἤκουε μὲ μεγαλητέραν προσοχὴν ἀκόμη.

—Ὁ Κ. Βανσκέπ;

—Ὁχι, ἡ κόρη του.

—Ἀ!

—Ὁραῖα κόρη, Μαρσέλ.

—Ναί.

—Πολὺ ὠραῖα. Μοῦ ἐνθυμίζει ἐν τραγουδάκι τῆς πατρίδος μου, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ὁποῖος θέλει ὠραῖαν γυναῖκα

νὰ πάρῃ πρόσωπο ἀγγλικὸ

καὶ ἀπὸ τὴν Φλάνδρας ὁμα.

—Ἐχεις τὸ κεφάλι γεμάτο ἀπὸ ῥητά. Αὐτοὶ οἱ στίχοι ὅμως ἀρμόζουν εἰς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρίαν.

—Καὶ εἶνε ὅχι μόνον ὠραῖα, ἀνέκραξεν ἐνθουσιασμένος ὁ Βλονδῶ, ἀλλὰ ἀγαθὴ, γενναία, ἔχει ἔλας τὰς ἀρετάς.

—Τὸ πιστεύω.

—Πόσον ἐμιλεῖς ψυχρά.

—Ἀπ' ἐναντίας, ἐμιλῶ μετὰ σεβασμοῦ.

Ὁ Βλονδῶ νικηθεὶς διὰ τῶν βραχείων ἀπαντή-

σεων τοῦ φίλου του εἰσήγαγεν ἐπ' ὀλίγον, ἤναψε πάλιν τὴν σβεσθεῖσαν πίπαν του καὶ ἤρχισε πάλιν ὡς κύων κυνηγετικὸς, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἔχασε τὰ ἔχνη τοῦ ζῆφου προσπαθεῖ νὰ τὰ ἀνεύρῃ ἀλλαχοῦ.

—Ὁ πατήρ της, λέγει, εἶνε πολὺ καλὸς ἄνθρωπος.

—Κάλλιστος.

—Ἐπλούτησε διὰ τῆς ἐργασίας του. Ἐνθυμεῖται τὴν πτωχὴν καταγωγὴν του καὶ προστατεύει ἐκείνους, οἵτινες, ὡς αὐτὸς, ἀρχίζουν μετὰ θάρρους τὸ στάδιόν των. Πολλάκις ἐσκέφθηεν ὅτι ἂν ἡ κόρη του ἡγάπα ἐργατικόν τινα καὶ τίμιον νέον μὴ ἔχοντα περιουσίαν, θά τῷ τὴν ἐδίδεν εὐχαρίστως.

—Πιθανόν, ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ νεαρὸς ὑποπλοίαρχος.

Εἰς τὴν ἀπαθῆ ταύτην ἀπάντησιν, ὁ Βλονδῶ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπομονὴν του.

—Ἄ διάβολε, ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἡχηρᾶς καὶ κτυπῶν ἅμα διὰ τοῦ γρόνθου τὴν τράπεζαν εἰς τὸν τρόπον ὥστε ἀνεκρίτησαν αἱ φιάλαι καὶ τὰ ποτήρια. Εἶμαι λοιπὸν κτήνος, πέτρα, ξύλον, κούτσουρο! Ἐχω τώρα μίαν ὥραν ὅπου ὑποκρίνομαι· χώνομαι ἀπ' ἐδῶ, παραστρατῶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ δὲν ἠξεύρω ἐπὶ τέλους οὔτε τί λέγω, οὔτε τί κάμνω! Εἰς τὸν διάβολον ὅλα αὐτὰ τὰ δικηγορικὰ σοφίσματα, τὰ ὁποῖα δὲν κάμνουν ἄλλο παρὰ νὰ σκοτίσουν τὰ πράγματα. Εἶσαι ἐντιμὸς νέος, θά σοῦ ἐμιλήσῃ καθαρά. Ἰδοῦ... Σκέπτομαι ὅτι ἂν ἡ Ῥόζα Μαρία σὲ... ἤθελε καὶ ἂν... ἤθελες καὶ σὺ, ἠδύνασο νὰ τὴν πάρῃς... Οὐφ! Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικόν μου... εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ πλοίαρχος ἔστη ὡς ἄνθρωπος κεκοπιακῶς καὶ θέλων νὰ πάρῃ τὴν ἀναπνοὴν του. Ἀλλὰ κρούφα παρετήρει τὸν φίλον του· περιέμενε νὰ τὸν ἴδῃ ἀνασκιρτῶντα ὑπὸ χαρᾶς. Πόσον ὅμως ἐξεπλάγη ἰδὼν ἀπ' ἐναντίας τὸν Μαρσέλ τακτοποιοῦντα τὰ ποτήρια, στηρίζοντα τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ μὲ φωνὴν εἵπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἀτάραχον ἀρχόμενον νὰ ἐμιλῇ οὕτω·

—Σ' εὐχαριστῶ, καλέ μου φίλε, διὰ τὰς ἀγαθὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ιδέας σου καὶ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην σου, ἣν, ἔσο βέβαιος, δὲν θά προδώσω. Εἶμαι εὐγνώμων πρὸς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρίαν διὰ τὴν εὐνοίαν, ἣν κατὰ διαφόρους περιστάσεις εὐηρεστήθη νὰ ἐκδηλώσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ. Δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ πρὸς ἐμὲ ἄλλο αἶσθημα εἰμὴ ἐκείνο, ὅπερ ἡ ἀγαθὴ καὶ γενναία καρδιά της ἔχει διὰ πάντα γνωστὸν της ἔχοντα χρεῖαν προστασίας. Ἄν ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα, θαύτατα θά ἔλυποῦμην διότι δὲν δύναμαι νὰ τὴν νυμφευθῶ.

—Τί λέγεις! ἐπιθύρῃς βραδέως ὁ καλὸς πλοίαρχος. Ἀγαπᾷς λοιπὸν ἄλλην!

—Οὔτε ἔρωτα ἄλλον ἔχω, οὔτε καὶ ἀπλὴν συμπάθειαν πρὸς ἄλλην. Ἀλλὰ, ὁμολογῶ, ὅταν ἐνίοτε μοὶ συμβαίη νὰ ὀνειροπολήσῃ εἰκόνα κό-

ρης, ἢν θὰ ἡδυνάμην ν' ἀγαπήσω, ἡ εἰκὼν αὐτῆς οὐδ' ὅλως μοιάζει πρὸς τὴν δεσποινίδα Ῥόζαν Μαρίαν.

—Εἶσαι τρελλός. Αἱ ἀνοηταὶ τὰς ὁποίας καθ' ἡμέραν διαβάσεις, τὰ ποιήματα, τὰ μυθιστορήματα σοῦ ἐχάλασαν τὸ κεφάλι! Ἐγὼ τὴν εἶδα νὰ γεννηθῇ τὴν κόρην αὐτὴν, ἠῶξεν, ἀνετράφη ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Οὐτε καλλιτέραν οὔτε ὠραιότεραν αὐτῆς θὰ εὔρης εἰς τὸν κόσμον. Τὴν γνωρίζω, γνωρίζω καὶ σὺ ἂν καὶ ἦσαι ἐνίοτε ἀδάμαστος εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐπλάσθητε ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον. Πρέπει νὰ μὲ πιστεύσης διότι εἶμαι παλαιὸς φίλος σου· οἱ Ἰσπανοὶ λέγουσι ὅτι δὲν ὑπάρχει καλλιτέρας καθρέπτης τοῦ παλαιοῦ φίλου.

—Σ' εὐχαριστῶ καὶ πάλιν, ἀγαπητὲ μου Βλονδῶ, εἶπεν ὁ Μαρσέλ θλίβων τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του. Ἔσο πάντοτε φίλος μου, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι τὴν φιλίαν σου καὶ δὲν θὰ δεῖχθῶ ποτὲ ἀνάξιος αὐτῆς. Ἀς ἀφήσωμεν ὅμως κατὰ μέρος πρόσωπον δι' ὃ τόσον αἰσθάνομαι σεβασμὸν, ὥστε νομίζω ὅτι τὸ μολύνομεν προσφέροντες αὐτὸ ἐνταῦθα. Ἀκουσόν με· δὲν ἀπεφάσισα ἀκόμη νὰ νυμφευθῶ· δὲν ἀγαπῶ παρὰ τὴν θάλασσαν. Εἶνε δυνατόν τὰ ἐλγίητρα τοῦ οἰκιακοῦ βίου νὰ προσηλώσωσιν ἄνθρωπον ἀφοσιωμένον ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὰ ταξείδια, εἰς τὸν βίον τὸν ναυτικόν; Σὺ ὁ ἑλπίος πῶς δὲν ἐνυμφεύθης;

—Ὡς πρὸς ἐμὲ διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Κομμὶ ὡς τὸ ἰδικόν μου δὲν ἡδύνατο νὰ γείνη ἄλλο τι παρὰ ναύτης, παρὰ θαλασσοποῦλι. Ποτὲ δὲν θὰ ἡδυνάμην ὡς σὺ νὰ διεγείρω τρυφερὸν αἶσθημα εἰς τὴν καρδίαν ὥραίας κόρης καὶ... ν' ἀπαλλάξω τῆς ἀγαμίας ρεμβωδὲς τι πλᾶσμα. Ὅχι, ὁμολογῶ, δὲν εἶμαι ἐγὼ πλάσμενος διὰ τοιαῦτα πράγματα. Καὶ ὅμως, ποσάκις ἐπιστρέφων ἀπὸ μακρᾶς θαλασσοπολοῦσας δὲν ἠσθάνομαι βαρεῖαν τὴν καρδίαν μου ἀναλογιζόμενος ὅτι μόνος καὶ ἔρημος θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ μονῆρες καὶ ἔρημον δωμάτιόν μου! Ποσάκις δὲν ἐξήλευσα τὴν τύχην τοῦ ναύτου, τὸν ὁποῖον ἐνδοκρεῖ καὶ ἀνῆσυχος περιμένει εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ τρυφεράτου σύζυγος καὶ τὰ μικρά του τέκνα! Δὲν δύναται ἄλλο μεγαλῆτερον ὄρωρον νὰ χάριση εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ Θεία Πρόνοια εἰς τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον παρὰ ἐνάρτεον γυναῖκα! Ἐκείνη παρήγορεῖ τοὺς πόνους μας, ἐκείνη στηρίζει τὸ γῆράς μας. ὦ! πολλάκις τὸ ἐσκέφθην.

—Ἐχεις δίκαιον. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν σκέπτομαι παρὰ πῶς νὰ ἐπιβιβασθῶ τὸ ταχύτερον εἰς τὸ πλοῖόν μου ὅταν τύχη περίστασις, πῶς νὰ ριφθῶ εἰς τὰς θαλάσσας, νὰ ταξιδεύσω, νὰ ἴδω ξένας παραλίας, νὰ θαυμάσω εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἡμισφαίρια τὰ μεγολοπρεπῆ τῆς φύσεως θεάματα, τὰ ὅποια τόσον πάθος ἐμβάλλουσιν εἰς ἐμέ. Ἀνησυχῶ τότε ὅλας τὰς φιλοδοξίας τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ἀπὸ τῶν παιδικῶν μου χρόνων ἤδη, ἀγαπητὲ Βλονδῶ, ἐθαυκαλίσθην μεᾶσματα θαλασσινὰ, μετὰ προσοχῆς ἤκουον νὰ διηγῶνται τῶν παλαιῶν θαλασσοπόρων τὰ κατορθώματα. Ἡ γραῖά

μου θεία, γῆρα καὶ αὐτὴ ναυτικοῦ, συχνὰ μοὶ ἀνέφερε τὰ δυνάμει τοῦ Γωθιᾶ, τοῦ Γονδσφριένδ, πρὸ τοῦ ὁποῖου ἔτρεμον οἱ ἐχθροὶ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ μεγάλου Ἰωάννου Βάρτ. Ὅνειρόν μου ἦτο νὰ φέρω τὰς ἐπωμίδας ἀξιωματικοῦ ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου.

—Πάει πάλιν, τὸν ἔχασα, ἐψιθύρισεν ὁ Βλονδῶ μετὰ λύπης ἂν καὶ ἐνεποίει καὶ εἰς αὐτὸν αἶσθησιν ἡ ποιητικὴ ἑξαφίς τοῦ Μαρσέλ. Ἀλλὰ, φίλε μου, ἀνέκραξε θέλων νὰ κάμῃ ἐσχάτην τινὰ προσπάθειαν, δὲν εἴμεθα πλέον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰωάννου Βάρτ, δὲν ἔχομεν τώρα πολέμους, οὔτε ἐπαπειλεῖ τὴν πατρίδα μας ξένον τι ναυτικόν. Τώρα ψαρεύομεν μόνον, ὡς βλέπεις, καὶ φερόμεν φορτία ξύλων. Ποῦ βλέπεις τὴν δόξαν εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα; Νομίζω ὅτι μέχρις οὗ δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἐπιδείξῃς τὴν ἀνδρίαν σου δύνασαι νὰ λάβῃς γυναῖκα ὡς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν σοὶ ὑποδεικνύω καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς τῆς.

—Περιουσίαν! Καὶ τί εἶνε αἱ τόσον φημιζόμεναι περιουσίαι αὗται παραβαλλόμεναι πρὸς τοὺς θησαυροὺς τῆς φαντασίας μου! Εἶμαι εἰκοσιπέντε ἐτῶν, εἶμαι νέος. Ἐχω τὴν μαγικὴν ῥάβδον, τοῦ Ἀλαδὶν τὸν λύχνον, δύναμαι νὰ καθυποτάξω τὰ στοιχεῖα. Ὅταν ἦσο εἰκοσιπέντε ἐτῶν, Βλονδῶ, δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ὀνειροπολήσῃς καὶ σὺ ὅτι θὰ δυνηθῇς μίαν ἡμέραν ν' ἀνάψῃς ὡς ὁ Ἰωάννης Βάρτ τὴν πίπαν σου ἐντὸς ἐνὸς ἀνακτόρου;

—Ποτέ! ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ Βλονδῶ. Καὶ ἔμεινε σιγῆλος καὶ ἀκίνητος· ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ στήθος, ἀνακύψας δ' αἰφνης ἔπειτα καὶ ἀτενίζων πρὸς τὸν ἐνθουσιῶντα ὑποπλοίαρχον με φωνὴν γλυκεῖαν ἤμα καὶ λυπηράν.

—Βλέπω, τῷ λέγει, ὅτι ὅλα εἶνε χαμένα. Καὶ ὅμως εἶχα ὥραϊον σχέδιον! Ἀλλ' ἄς παύσωμεν πλέον, ἄς λησμονήσωμεν τὰ λεχθέντα, ἕως ἡμῖν ἡπατημένος καὶ ἐγώ. Ἀς ἐτοιμασθῶμεν διὰ τὴν Σπιτζεβέρην.

Οἱ δύο φίλοι κατέλιπον τὸ καφενεῖον· ὁ πλοίαρχος ἐπορεύθη εἰς τὰς ὑποθέσεις του, ὁ ὑποπλοίαρχος εἰς τὰ βιβλία του. Τῇ ἐπαύριον ἐμελλον νὰ συναντηθῶσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου των.

Ἡ ἐξάρτυσις τοῦ πλοίου ἡργοπόρησε πολὺ πλεονέκτερον ἢ ὅσον κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζον, ἂν καὶ ὁ πλοίαρχος εἶχε καταβάλλει πᾶσαν αὐτοῦ τὴν πείραν καὶ ὁ Μαρσέλ πᾶσάν του τὴν δραστηριότητα. Ὁ Κ. Βανσκὲπ περὶ πολλοῦ εἰποιεῖτο τὴν νέαν ταύτην ἐπιχείρησιν. Ὅχι μόνον ἐσκέπτετο ὅτι θὰ κάμῃ, ὡς λέγουσιν οἱ ἔμποροι, καλὴν δουλειάν, ἀλλ' ἤλπιζε πρὸς τούτοις, ὡς προείπομεν, ὅτι θ' ἀνοίξῃ νέους πόρους εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Δουνκέρκης, ὅτι θὰ καταστήσῃ ἐκὺτὸν ἔτι μᾶλλον σεβαστὸν παρὰ τοῖς συμπολίταις του καὶ ὅτι θὰ κατέκτα ἕως τὸ μικρὸν ἐκεῖνο τεμάχιον ταινίας, ὅπερ ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ μαύρου φορέματός του. Οὐδὲν παρημέλει πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν ἐλπίδων

του. Ἡ *Ρόζα Μαρία* ἦτο μὲν λαμπρὸν πλοῖον μὲ τρεῖς ἰστούς καὶ κάλλιστα ναυπηγημένον, ἀλλ' ὁ Κ. Βανσκὲπ ἐνόμισε καλὸν νὰ τὸ καταστήσῃ στερεώτερον ἔξωθεν μὲν δι' ἰσχυρῶν σιδηρῶν ἐλασμάτων καὶ ἔσωθεν διὰ πλαγίων ξυλίνων δεμάτων. Ἐσκέφθη πρὸς τοῦτους ὅτι ἂν καὶ ἡ *Ρόζα Μαρία* δὲν ἐξέπλεε κυρίως πρὸς ἄγραν φαλαινῶν, δὲν ἦτο ἀπίθανον νὰ συναντήσῃ τοιαύτας ἐν Σπιτζεβέργῃ διὰ τοῦτο ἐφωδίασε τὸ πλοῖόν του μὲ λέμβους καταλλήλους πρὸς τοῦτο, τὰς καλουμένας φαλαינוθήρας, μὲ ἀρπάγας, καμάκια κλ. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἠθέλησε νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ πλήρωμα καὶ ὁ Τρομπὼν. Ὁ Τρομπὼν οὗτος ἦτο ἄνθρωπος ἔχων ἡράκλειον δύναμιν, βλοσυρὸν τὸ βλέμμα καὶ μακρὸν γένειον ὁμοιάζον πρὸς χαμόκλαδα. Εἶχεν ὑπηρετήσει ἐπὶ διαφόρων πλοίων καὶ πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν, παντοῦ δὲ εἶχε γαίνει γνωστὸς διὰ τὸν ἀλαζωνικὸν του χαρακτῆρα καὶ τὸ ἀκόλαστον καὶ ἀγριωπὸν ἦθός του. Τὸ γνωστὸν μέρος τοῦ βίου του δὲν ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ κινήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν εὐνοίαν τῶν τιμίων ἀνθρώπων. Πλὴν δὲ τούτου ἡ ὑπαρξὶς του εἶχε καὶ σκοτεινὴν τινα φάσιν, ἣς οὐδεὶς μὲν ἐγίνωσκε τὸ μυστήριον, οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα δις περὶ αὐτῆς νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, διότι τότε συνωφρυστο φοβερά, ἔσφιγγε τοὺς γρόνθους καὶ τόσο ἀγριος καθίστατο, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ἐξήτει θυμὰ τι ἵνα κορέσῃ τὴν λύσσαν του. Τὸ ἀληθές του ὄνομα ἦτο Λανιέρος. Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ εἶχε διηγηθῇ μετ' ἐμφάσεως εἰς ὄμιλον ναυτῶν συνηγμένων περὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πῶς εἶχε φονεύσει ἄλλοτε μὲ τὸ τρομπόνι του ἄγγλον ἀξιωματικὸν τολημάξαντα νὰ τῷ ἀντισταθῇ. Ἐκτότε ἐκείνοι μὲν τὸν ἐπωνόμασαν Τρομπὼν, αὐτὸς δὲ ἐγαυρία ἐπὶ τούτῳ.

Ὁ Βλονδὼ ἀντριχίλαζε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ὁ Μαρσέλ δὲν ἠσθάνετο μὲν τὸν αὐτὸν φόβον, ἀλλ' ἡ κτηνώδης ἀγριότης τοῦ Κανιβάλου ἐκείνου κατετάραττε τὸ λεπτοφυές του ἦθος. Καὶ ὁ Βλονδὼ καὶ ὁ Μαρσέλ ὅμως, μετὰ τινὰς φρονίμους παρατηρήσεις ἐνέδωκαν εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ναυκλήρου, ὅστις προσεπάθει νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι ὁ Τρομπὼν ἦτο πρῶτης τάξεως ἀκοντιστὴς τοῦ καμακίου καὶ ὅτι σταθερὰ ἐπίβλεψις ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὴν πονηρὰν ἐκείνην φύσιν. Ὁ Τρομπὼν ἐνεγράφη λοιπὸν μετὰξὺ τῶν πρώτων ἐν τῷ πληρώματι. Μόλις ἔμαθε τοῦτο ἐξήτησε παρὰ τοῦ Κ. Βανσκὲπ προκατοβολὴν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, λαβὼν δὲ ταύτην ἐθεάθη τρέχων μὲ τὸν σκούφον του στραβὰ καὶ μὲ ἀνοικτὰ τὰ στήθη ἀπὸ οἰνοπωλείου εἰς οἰνοπωλεῖον, ἄδων μὲ φωνὴν ἀγρίαν παλαιὸν τι ἄσμα ναυτικόν.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος τὸν ἀπῆντησαν εἰς τὴν προκυμαίαν μεθύνοντα. Τῷ ἔκαμον τὰς δεούσας παρατηρήσεις καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν ὑποβοηθήσωσιν ἵνα κρατηθῇς τοὺς

πόδας, ἀλλ' ἐκεῖνος ὠρθώθη ἀμέσως ἐνέπιόν των, ἐλύγισε τοὺς βραχίονας, ὥς ἂν ᾔθελε νὰ γρονθοκοπήσῃ καὶ ἀπεχώρησε βλασφημῶν καὶ καταρώμενος.

Εὐτυχῶς οἱ δύο ἀξιωματικοὶ τῆς *Ρόζας Μαρίας* ἐπρόκειτο νὰ συμπαραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ καλλιτέρας φύσεως ναύτας, ἰδίως δὲ τὸν πηδαλιούχον Φραισινὰ, τὸν εὐκίνητον κωπηλάτην Δαμπελὲν καὶ ἄλλους. Ὁ Μαρσέλ εἶχε συμπαραλάβει ὡς ναυτόπαιδα καὶ μικρὸν ὄρφανόν καλούμενον Φρισκὲ, τὸν ὁποῖον εἶχεν εὑρεῖ ἡμέραν τινὰ ἐπαιτοῦντα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Δουνκέρκης καὶ τὸν εἶχεν ἐλεήσει.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος τὰ πάντα ἦσαν τέλος πάντων ἑτοιμα. Εἰς τὰς συνήθεις προμηθείας τοῦ πλοίου ὁ Κ. Βανσκὲπ γενναίως φερόμενος προσέθηκε καὶ ἐν βραβείον οἰνοπνεύματος καὶ δύο ζύθου τῆς Φλάνδρας, ἔπειτα δὲ παρεκάλεσε πολὺ τὸν Βλονδὼ νὰ ἀράξῃ εἰς Χάμμερφεστ καὶ νὰ παραλάβῃ ἐκεῖθεν ἐπὶ οἰοσδήποτε ὅροις ἔμπειρον πλότον διὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Σπιτζεβέργης.

Τῇ 4 Μαΐου, ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἡ *Ρόζα Μαρία* ἐσήκωνε τὴν ἄγκυραν καὶ μεγαλοπρεπῆς ἔπειτα προεχώρει εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἐν ᾧ ἔπνεε ὠραιότατη καὶ ζωογόνος νοτιοδυτικὴ αὔρα.

Καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ὥραν, εἰς τὴν μικρὰν τῶν Δουνῶν ἐκκλησίαν, ἥτις εἶνε τόσο σεβαστὴ εἰς τὴν Δουνκέρκην, ὅσον τὸ ναΐδιον τῆς Παναγίας τῆς Γάρδης εἰς τὴν Μασσαλίαν καὶ τὸ τῆς Παναγίας τῆς Χάριτος εἰς τὸ Ὀμφλέρ, ἐγονάτισε πρὸ τῆς ἁγίας εἰκόνης τῆς Παναγίας νέα κόρη. Καὶ ἅμα ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν τῆς ἐναπέθηκεν εὐλαβῶς χρυσοῦν νόμισμα εἰς τὴν χεῖρα πολιοῦ ἱερέως καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ εἴπῃ λειτουργίας τινὰς ὑπὲρ τῶν ἐν θανάτῳ πλεόντων. Καὶ ἐξεληθῆσα τοῦ ἱεροῦ περιβόλου ἔστρεψε δακρυβρέκτους τοὺς καλοὺς ὀφθαλμούς της πρὸς τὸ πέλαγος τὸ ἀχανές, ἔνθα τὸ πρὸ ὀλίγου ἐκπλεύσαν πλοῖον ταχέως ἠυλάκωνε τὴν θάλασσαν προχωροῦν. Ἐπειτα κατεβίβασε πρὸ τοῦ προσώπου τὸ κάλυμμά της καὶ ἐπέστρεψεν οἶκαδε μὲ σκεπτικὸν τὸ μέτωπον καὶ μὲ πάλλουςαν καρδίαν.

Ἦτο ἡ *Ρόζα Μαρία*.

XAVIER MARMIER

Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

*Ἐπὶ συνήθεια.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Πρό τινων ἐτῶν, ὅτε ἐγίνοντο αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις ἔμελλε νὰ διασχίσῃ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ, διεδόθη, τότε κατὰ πρῶτον, ὅτι ὑπάρχει χώρα τις θαυμασία καὶ

μόνον ὄχι μαγευμένη, ἥτις εὐρίσκετο κεκρυμμένη μεταξὺ τῶν ὄρεων, τὰ ὅποια περικυκλοῦσι τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν Μισσοῦρη καὶ Κιτρινολίθου (Yellowstone). Μόνον κυνηγοὶ ἀγρίων θηρίων, ἐλέγετο, εἶχον ἔως τότε εἰσδύσει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ θαυμαστὸν, κατὰ τὸ λέγειν δ' αὐτῶν ἡ ἄγνωστος χώρα συνήγωνε τοσαύτας καὶ τόσον θαυμασίας φυσικὰς καλλονὰς, ὥστε ἀδύνατον ἦτο νὰ εὐρεθῇ παρόμοιος τόπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Κατ' ἀρχὰς αἱ διαδόσεις αὗται δὲν ἔτυχον πολλῆς προσοχῆς καὶ ἕκαστος ἐνόμιζεν ὅτι ὁ θρυλούμενος οὗτος ἐπίγειος παράδεισος οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ μυθικόν τι πάλιν καὶ φανταστικόν. Ἐλδοράδον, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια τόσον πολὺ εἶχον ζαλίσαι τοὺς πρῶτους τῆς Ἀμερικῆς κατακτητὰς.

Τέλος, ἡ Βουλὴ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν ἀπεφάσισε νὰ ἐξαποστείλῃ νὰ ἐξερευνήσωσι κατὰ πόσον τὰ θρυλούμενα ἦσαν ἀληθῆ. Ἡ ἐκθεσις δὲ, ἣν ὑπέβαλον τὰ ἀποσταλέντα ἀρμόδια πρόσωπα, ὄχι μόνον δὲν διέψευδε τὰς διασπαρείσας φήμας, ἀλλὰ καὶ ἐβεβαίωσε ὅτι αὗται ἦσαν κατώτεραι τῆς ἀληθείας. Κατ' αὐτὴν, πᾶσα ἡ περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Κιτρινολίθου χώρα ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ περιεργότερον καὶ θαυμαστότερον μέρος τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Ὅθεν ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν ἐν ἔτει 1871, ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἀποτελοῦσα μέγα ὀρθογώνιον μήκους 140 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πλάτους 90, θὰ θεωρηθῇ κατ' ἄνωγον τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ καὶ θ' ἀποτελῇ τοῦ λοιποῦ Ἐθνικοῦ Παράδεισον (park), οὗ θὰ ἐπιτρέπηται ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς θέλοντας νὰ τὸν περιεργασθῶσι.

Ἐκτοτε πολλαὶ ἐπιστημονικαὶ ἀποστολαὶ ἐγένοντο πρὸς ἐξέτασιν τοῦ παραδείσου τούτου, τοῦ ὁποῦ ἡ πρώτη διερευνήσις εἶχε γείνει ἐπιπολαιῶς μόνον. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ τῶν ἐρευνῶν, ἃς ἐποίησαν αἱ ἀποστολαὶ αὗται, μαρτυροῦσιν ὅτι οὐδὲν μεγαλοπρεπέστερον καὶ περιεργότερον τῶν παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Μισσοῦρη ἀνακαλυφθεισῶν καλλονῶν.

Ἡ χώρα αὕτη τῶν θαυμάτων βρίθει παντοίων πηγῶν ὑδάτων ἀναπηδώντων, ἐκ δὲ τῶν ὑδάτων τούτων ἄλλα κοχλάζουσι καὶ ἄλλα εἶνε θειοῦχα. Τὰ εἰς τὸ εἶδος τοῦτο περιβόητα geysers τῆς Ἰσλανδίας οὐδὲ μακρόθεν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ θαυμάσια τοῦ Ἐθνικοῦ Παραδείσου τῆς Ἀμερικῆς. Τινὲς ἐκ τῶν πηγῶν τούτων ἀναρρίπτουσιν εἰς ὕψος 200 ποδῶν καὶ πλέον στήλας ὑδατος, ἐχούσας ὀκτὼ ἕως δέκα μέτρων διάμετρον. Ὅταν δὲ οἱ χεῖμαρροι οὗτοι ἀνελύζωσιν οὐρανομήκεις, ἀκούεται ἡ βοὴ εἰς πολλῶν χιλιομέτρων ἀπόστασιν, ὁ δὲ ὄγκος τῶν καταπίπτων πάλιν μετὰ καταπληκτικῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς γῆς, διασείει αὐτὴν οὕτως, ὥστε μακρὰν νομίζει τις ὅτι σεισμός εἶνε τὸ γινόμε-

νον. Τὰ ὕδατα διαχέμενα καταλείπουσι κάτω τὰς ἀναγελυμένας μεταλλικὰς οὐσίας, ὧν ταῦτα εἶνε πεπληρωμένα, οἱ τιτανώδεις δὲ καὶ θεικοὶ οὗτοι ὄγκοι σχηματίζουσι σπήλαια, πύργους, πυραμίδας, γιγαντώδεις κρατῆρας ἢ κώνους παντοίους, ἀποτελοῦντας θέαμα ἀπροσδοκήτου καὶ ἐξαισίας ὠραιότητος. Καὶ πάντα ταῦτα χρωματίζόμενα κατὰ τρόπον ὑπερβαλλόντως λαμπρὸν καὶ παράξενον, ἔχουσι τι ἀληθῶς ὑπεράνθρωπον καὶ ἀπαράμιλλον. Ἀλλοῦ, ἡφαίστεια βορβόρου κατακαλύπτουσιν ἐπὶ μῆνας ἢ καὶ ἐπὶ ἔτη ὅλα ἀπέραντα διαστήματα, ἑκατομμυρίων κυβικῶν μέτρων, μὲ βορβόρον, τὸν ὅποιον ἐξεμουσι· ἔπειτα παύουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἦεν ἐνεργεῖα, καθίσταται ὁ κρατῆρ των καὶ ἡ βλάστησις ἀρχίζει ν' ἀναφαίνεται ἐκεῖ, ὅθεν ζέοντος βορβόρου χεῖμαρροι τὴν εἶχον ἀποδιώξει. Ἀλλοῦ, καταρράκται ἀνώνυμοι μὲν, ἀλλὰ παρὰ πολὺ πλέον ἀξιοθαύμαστοι παρὰ οἱ τῶν Ἀλπεων ἢ τῶν Πυρηναίων, μετὰ πατάγου καταπίπτουσιν εἰς σκοτεινὰς φάραγγας. Μόλις ἴσως φυλὴ τις ἀγρίων ἢ συνοδεία εὐρωπαίων κερδοσκοπῶν, κυνηγῶν ἀγριμῶν ἢ χρυσοθηρῶν, ἐπάτησέ ποτε εἰς τὰ ἀπροσπέλαστα ἐκεῖνα μέρη.

Ἐκεῖ, τέλος, ὄρη, ὧν δὲν ἐμετρήθη μὲν ἐπακριβῶς τὸ ὕψος, ἀλλὰ τὰ ὅποια εἶνε τόσον ὑψηλὰ, ὅσον αἱ γνωσταὶ κορυφαὶ τῶν Ἀλπεων, ἢ καὶ ὑψηλότερα, περικλείουσιν ἐκεῖ πλησίον τὴν χώραν ἐκείνην, ἥτις διὰ τὴν τερπνότητα αὐτῆς ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν ἐκ Νέας Ὑόρκης καὶ ἐξ Οὐασιγκῶνος περιηγητῶν Ἀμερικανικῇ Ἐλθετίᾳ. Δὲν λείπει ἄλλο ἀπὸ τοῦ θαύματος τούτου τόπου εἰμὴ μόνον ξενοδοχεῖα, ἵνα ἔχῃσι ποῦ νὰ καταλύωσιν οἱ περιηγηταί. Καὶ ταῦτα ὅμως βεβαίως θὰ γείνωσι μετ' οὐ πολὺ.

Μεταξὺ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Παραδείσου, ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶνε ἡ καλουμένη Ἀβυσσὸς τοῦ Πυρός (Fire-hole)· πρωτοφανεῖς καὶ πρὸς οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς γνωστὸν ὁμοιάζουσαι εἶνε αἱ ἐκεῖ πηγαὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων.

Ἡ κοιλὰς αὕτη εἶνε τριγωνικὴ περίου, διαρρέει δ' αὐτὴν ποταμός. Τὰ ἐκ μαύρης λάβας ὄρη, ἃτινα τὴν περικυκλοῦσιν, ἔχουσι 500 μέτρων ὕψος καὶ εἶνε δασώδη καὶ ἀπόκηρυκτα. Τὸ μέσον τῆς κοιλᾶδος διατρύπᾳται, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ ἀναριθμῶν σχεδὸν πηγῶν (geysers), ἐξ ὧν ἀνελύζουσι θερμὰ ὕδατα, δι' ἀμφοτέρω ἀξιοθαύμαστα καὶ διὰ τὴν ἀπίστευτον καὶ ὡς ἂν μαγικὴν ὠραιότητα τῶν κρατῆρων των καὶ διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν, μεθ' ἧς ἀναρρίπτουσιν εἰς ὕψος μέγα χεῖμαρρους προσομοιάζοντας πρὸς γιγαντώδη δράγματα ἀσταχύων.

Ἀπὸ τοῦ χείλους τοῦ κρατῆρος καὶ κάτω, οἱ βράχοι εἶνε πλήρεις κοιλωμάτων κατὰ σειρὰν διατεταγμένων, ὥς εἰ ἦσαν ἐπάλξεις, καὶ σχηματίζόντων ὡς μεγάλας λεκάνας, τῆς μιᾶς ὑπὲρ τὴν ἄλλην· κρασπεδοῦνται δ' αὗται ὑπὸ

χαλαζίου λίθου αργυροχρόου. Τὰ κοιλώματα ταῦτα, ἀνόμελα καὶ ποικίλα τὴν μορφήν, εἶνε πάντοτε πλήρη ὕδατος, διατάσσονται δὲ πῶς ἐν αὐτοῖς καὶ στρώματα εἶδους τινὸς κοραλλίου λαμπροῦ ὡς ὁ κόρκος. Σχηματίζονται δὲ περὶ τὰ χεῖλη αὐτῶν ὑπὸ βραχώδους τινὸς οὐσίας καὶ κροσσοὶ τινες δυνάμενοι νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὴν λεπτοτέραν δαντέλλαν. Ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν κοιλωμάτων ὑψοῦνται μικραὶ σιγαλαὶ ἀπολήγουσαι εἰς στεφάνην· νομίζεις ὅτι εἶνε ἔνυδρα φυτά. Τινὰ ἐκ τῶν κοιλωμάτων εἶνε πλήρη χαλίκων, οἵτινες λάμπουσιν ἐκ τῆς λευκότητος, ἄλλα γέμουσιν ὕαλοειδοῦς τινος κιτρίνης ὕλης, ἥτις ὑψοῦται σχηματίζουσα σταλακτίτας. Ὅσῳ δὲ ἀπέχουσι τοῦ κρατῆρος, τόσῳ τὰ κοιλώματα ταῦτα καθίστανται βαθμηδὸν μεγαλύτερα, τὸ δὲ ὕδωρ, καθιστάμενον καὶ αὐτὸ ψυχρότερον, μεταβάλλει τότε χρῶμα καὶ τὴν φύσιν τῶν διαφόρων ἐκεῖ ὑποστάσεων (dépôts). Οὕτω δὲ μεταμορφοῦνται αὐταὶεἰς τιτανώδη κρύσταλλα, ποῦ μὲν λευκά, ποῦ δὲ ποικιλόχροα.

Τῶν πηγῶν τὸ ὕδωρ εἶνε ἄχρουν, ἄοσμον καὶ ἄνοστον. Αἱ μνημονευθεῖσαι δὲ ὑποστάσεις κατὰ τὴν ἐξόφανσιν καὶ τὸ χρῶμα ὁμοιάζουσι πρὸς πτερὸν χρυσαλλίδος, ἀλλ' εἶνε στερεαί· οὐδὲ ποῦς ἀνθρώπου δύναται νὰ τὰς συντρίψῃ. Πρὸς τῇ θαυμασίᾳ αὐτῶν φυσικῇ κατασκευῇ ἂν τις ἀναλογισθῇ ὅτι νέφη ἀτμῶν καὶ βροχαὶ ποικίλαι βράζοντος ὕδατος ἀδιακόπως καλλύνουσι τὰ θαύματα ἐκεῖνα τῆς φύσεως, δύναται μάλιστα νὰ φαντασθῇ τὸ μεγαλεῖον τοῦ πράγματος. Ἀπιστεῖ τις πρὸς τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς τοιαῦτα βλέπων καὶ προσπαθεῖ διὰ τῆς ἀφῆς νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα βλέπει ἦνε ἀληθὴ καὶ πραγματικά, καὶ θέλει νὰ θέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῶν κρατῆρων καὶ διὰ τῆς ῥάβδου νὰ ἐξετάσῃ τὸ βάθος αὐτῶν. Πᾶν ὅ,τι δύναται τις νὰ φαντασθῇ ὠραιότερον, πᾶν ὅ,τι ἤκουσέ τις θρυλούμενον περὶ τῶν περιβοήτων μωαμεθανικῶν παραδείσων, ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ τῷ πραγματικῷ καὶ ἐπιγείῳ τὸ εὐρίσκει κατ'ὅτερον, ὑποδεέστερον τῆς πραγματικότητος. Οὐδὲν παρόμοιον ἀναμφιλέκτως δύναται τις νὰ εὕρῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ὅστις, ὡς εἴπομεν, καλεῖται Ἀβυσσὸς τοῦ Πυρὸς, ὑπάρχουσιν ἐλώδη μέρη ἐνθα φαίνονται αἱ κορυφαὶ κρατῆρων κατακεχωσμένων. Οἱ κρατῆρες οὗτοι βράζουσι μετὰ πολλῆς δυνάμεως, χύνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἡσύχως ὕδατα θερμά, ἀλλὰ δὲν ἀναβλύζουσι. Αὐτικώτερον, ὑπάρχει λίμνη ἔχουσα ἑκατὸν περίπου ποδῶν διάμετρον, ὑπεράνω δ' αὐτῆς κυματίζουσιν ἀτμοί. Τῆς λίμνης ταύτης τὰ ὕδατα ἀφίνουσιν ὑπόστασιν κιτρίνην, ἀποτελοῦσαν στρώμα πλειόνων ποδῶν πάχους. Ἀντικρὺ, εἰς πεντήκοντα μέτρων ἀπόστασιν, φαίνεται μακρὰ τις σχισμὰς, δύο μέτρων πλάτους, ἀ-

γνώστου δὲ βάθους, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι φυσικὰ γεφύρια, ἐσχηματισμένα ὑπὸ τοῦ βράχου. Εἰς τὴν σχισμᾶδα ταύτην, ἐξ ἧς ἀναδίδονται ποῦ καὶ ποῦ ἀτμοί, ῥέει πλατὺς ῥύαξ θερμοῦ ὕδατος, ὀρμητικῶς διευθυνόμενος πρὸς ἀνατολάς. Ἐπὶ 300 μέτρων ἀποστάσεως δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κοίτην του, διότι ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους διακρίνεται ἡ βοή τῶν ὑποχθονίων ὑδάτων του. Εἰς ἄλλας πηγὰς, κείμενας πλησίον εἰς τι δάσος, ἀπαντᾷ τις δένδρα πεσόντα εἰς τοὺς κρατῆρας. Τὰ δένδρα ταῦτα τὰ ἔχει περιβάλλει λευκόν τι στρώμα τιτανολίθου, ὡς τις λίθινος φλοιός· εἶνε σχεδὸν ἀπολιθωμένα. Λεπτότατα καὶ κομψότατα ἔχουσι κατὰ παρόμοιον τρόπον ἀπολιθωθῇ ἢ μάλλον ἐπιπλακωθῇ καὶ φύλλα καὶ κλαδία δένδρων καὶ κυπαρισσόμηνλα καὶ ἀκρίδες καὶ πᾶν ὅ,τι, τέλος, ἔτυχεν νὰ πέσῃ εἰς τὸ ὕδωρ. Εἰς τὰς πηγὰς ταύτας βλέπει τις καὶ τιτανώδεις ὑποστάσεις εἰς σχῆμα μανιταρίων. Αἱ κεφαλαὶ τῶν ὑπερέχουσι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, φθάνουσι δὲ πολλάκις εἰς μέγεθος δεκαπέντε ποδῶν διαμέτρου καὶ ὑποβάσταζονται ὑπὸ στελέχους, ὕψους δέκα ποδῶν καὶ πάχους δύο. Ὅλα ταῦτα εἶνε στερεώτατα ὡς βράχος.

Παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Ἀβύσσου τοῦ Πυρὸς εὐρίσκονται αἱ μέγισται πηγαὶ (geysers). Ἡ κυριωτάτη πασὼν εἶνε ἡ ἐπικληθεῖσα Ὁχυρωμένος Πύργος. Τὸ ἐκ τιτανολίθου ὕψωμα ἐφ' οὗ ὑπάρχει ἔχει 15 μέτρων ὕψος καὶ 1000 περίπου τετραγωνικῶν μέτρων ἔκτασιν. Ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται ὁ κρατῆρ' οἱ ἀνῶμαλοι τοῖχοί του, κοσμούμενοι ὑπὸ σφαιρικῶν ἀπολιθώσεων, ἔχουσι σχῆμα πυργίσκου, ἔχοντος ὕψος μὲν 15 μέτρων, περιφέρειαν δὲ πρὸς τὴν βάσιν 70. Ἡ κορυφή ἔχει ὀλόγυρα ἐσκαμμένα κουφώματα διαχωριζόμενα διὰ χονδρῶν ῥόζων τοῦ βράχου, ῥοδίνου χρώματος. Εἰς τὸ κέντρον ὑπάρχει κρατῆρ, ἔχων ἐνὸς μέτρου διάμετρον· κοσμοῦνται δὲ τὰ χεῖλη αὐτοῦ ὑπὸ κροκοχρόου κλιτύος. Ὀλίγον παρέχει, νομίζεις ὅτι βλέπεεις φεουδαλικὸν πύργον ἡμιερείπωμένον. Ὁ κρατῆρ διαρκῶς ἀναδίδει ἀτμούς, ἕνεκα τῆς συμπυκνώσεως τῶν ὁποίων πίπτουσι πάντοτε σταγόνες ὕδατος κατὰ μῆκος τῶν ἐξωτερικῶν τοίχων τοῦ κώνου, ὅστις οὕτω μένει ἀείποτε ὑγρός. Ἡ σχηματιζομένη ὑπόστασις εἶνε ἀργυρόφαιος μὲν τὸ χρῶμα, περιεργότατη δὲ τὴν μορφήν, τῆς ὁποίας ἡ τελειότης ἅμα καὶ ἡ λεπτότης καθιστῶσιν ἐκστατικὸν τὸν θεατὴν. Παρὰ τοῦ πυργίσκου τὴν βάσιν ἔκειτο μέγας κλάδος πεύκης· ὁ τιτανόλιθος τὸν εἶχε καὶ αὐτὸν παραδόξως ἐπιπλακῶσει, ὥστε ἐφαίνετο ὅλος ἀπολιθωμένος, ἥτο δὲ ἱκανῶς παχὺς καὶ ἔλαμπεν ὑπὸ τῆς λευκότητος.

Καὶ ἄλλην ἀναβλύζουσαν πηγὴν ἀναφέρουσιν οἱ ἐρευνήσαντες τὸν τόπον ὡς μάλιστα ἀξίαν λόγου, τὴν τοῦ Γίγαντος. Ἀναρρίπτει αὕτη εἰς

60 μέτρων ὕψος στήλην βράζοντος ὕδατος 2 μέτρων διαμέτρου. Ἐρχεται ἔπειτα ἡ πηγὴ τοῦ Σπηλαίου, τῆς ὁποίας περιεργότατος πάλιν εἶνε ὁ κρατῆρ.

Ἐν συνόλῳ δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι ὁ Ἑθνικὸς Παράδεισος δύναται νὰ καταλεχθῇ μετὰ τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου, ἐντὸς ὀλίγου δὲ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, θὰ προσελκύσῃ ἄπειρον πληθὺς περιηγητῶν ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν. **

ΠΕΡΙ ΚΙΝΑΣ ἢ ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΟΥ ΦΛΟΙΟΥ

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΔ' εἶχε ποτε προσβληθῇ ὑπὸ δικαλείποντος πυρετοῦ, πάντα δὲ τὰ θεραπευτικὰ μέσχα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν οἱ παρ' αὐτῷ διασημότεροι τῶν ἱατρῶν ἀπέβησαν ἀνωφελῆ. Ἀγγλος τις τότε ὀνόματι Ταλβότ, νεωστὶ ἀφικόμενος εἰς Βερσαλλίαν, προσελθὼν εἰς τοὺς αὐλικούς, εἶπεν ὅτι δύναται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ θεραπεύσῃ τὴν νόσον τοῦ βασιλέως διὰ φαρμάκου, ὕπερ αὐτὸς εἶχεν. Οἱ ἱατροί, οἱ κληθέντες νὰ ἐξετάσωσι τὸ προταθὲν φάρμακον ὑπὸ τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου ἀνδρός, εἶπον ὅτι συνίστατο ἐξ ἀπλοῦ αὐστηροῦ οἴνου τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε ῥίψει φυτὸν τέως ἄγνωστον, ἀφορήτου πικρότητος. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἀπεφάσισεν οὐχ ἥττον νὰ πίνῃ τὸ φάρμακον καὶ πρὸς κοινὴν ἐκπληξιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐθεραπεύθη.

Τούτου γενομένου ὁ βασιλεὺς ἀπένειμεν εἰς τὸν Ταλβότ πρὸς ἀνταμοιβὴν τὸν τίτλον τοῦ εὐγενοῦς καὶ τὸ μονοπώλιον τῆς τε κατασκευῆς καὶ τῆς χρήσεως τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ φαρμάκου. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ὀλίγων ἐτῶν θέλων ὁ Λουδοβίκος νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐφευρέσεως, ἠγόρασεν ἀπὸ τοῦ Ταλβότ τὸ μυστικὸν τοῦ φαρμάκου καὶ τότε ἐγνώσθη, ὅτι ὁ νοήμων ἐκεῖνος Ἀγγλος ἐν αὐστηρῷ οἴνῳ ἀνέμιγνυε κόνιν γνωστὴν ἐν Ἰσπανίᾳ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα *κόρις τῆς κομῆσεως*, τῆς ὁποίας ὅμως τὴν χρῆσιν οἱ ἱατροὶ τῆς Γαλλίας οὐδόλως παρεδέχοντο.

Ἡ κόνις αὕτη ἦτο λειοτετριμμένος φλοιὸς δένδρου ἀνήκοντος εἰς τὴν χλωρίδα τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς καὶ καλουμένου ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Κινά-Κινά ἢ Κιν-κινά. Ἡ κόμησσα Δε-Κινχὼν (de Cinchon) ἀντιβασίλισσα τοῦ Περού, προσβληθεῖσα ὑπὸ δικαλείποντος πυρετοῦ καὶ θεραπεύσασα τῷ 1638 διὰ τοῦ φλοιοῦ ἐκείνου, κατέστησεν αὐτὸν γινώριμον τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἰσπανίαν πρὸς ἀνάμνησιν δὲ τοῦ γεγονότος τούτου ὁ περιώνυμος βοτανικὸς Λινναῖος ὠνόμασε βραδύτερον *κινχόνας* (Cinchona) τὰ φυτὰ τῆς οἰκογενείας, τὰ παράγοντα τὸν πολύτιμον περουβιανὸν φλοιόν.

Τὸ νέον φάρμακον, οὗτινος τὴν διάδοσιν καὶ προστασίαν ἀνέλαθεν ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', ἐγένετο τάχιστα πάγκοινον ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀπὸ ἡμέρας

εἰς ἡμέραν ἐπεξετείνετο ἡ διάδοσις αὐτοῦ. Πρῶτος δὲ ὁ ἀκαδημαϊκὸς Λα Κονδαμίν (La Condamine) διέγραψεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τῶν παραγωγικῶν τῆς κίνας δένδρων, καὶ τὰ περὶ τῶν χωρῶν, ἐν αἷς φύονται.

Ἡ κίνα εἶναι δένδρον τῆς οἰκογενείας τῶν ἐρυθροδανιδῶν, μιᾶς τῶν σπουδαιοτέρων καὶ πολυτιμοτέρων τοῦ φυτικῷ βασιλείῳ, διότι εἰς αὐτὴν ὑπάρχει καὶ ὁ καφὲς καὶ τὸ ἐρυθρόδανον (ρίζαριον). Τὰ ἄνθη τῆς κίνας εἶναι διατεταγμένα κατ' ἀνθήλας, ἔχουσι στεφάνην λευκὴν, ῥοδινὴν ἢ πορφυρὰν καὶ παράγουσι καρπὸν κάψας διχώρους, ἐν αἷς εἶναι ἐγκεκλεισμένοι οἱ σπόροι. Αἱ θαυμασταὶ ιδιότητες τῆς κίνας περιέχονται ἐν τῷ φλοιῷ τοῦ δένδρου, ἐξ οὗ καὶ παράγεται τὸ πολυτιμότερον τῶν φαρμάκων, ἅτινα ἡ Πρόνοια ἐδωρήσατο τοῖς ἀνθρώποις.

Τὰ δένδρα τῆς κίνας φύονται ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κοιλάδων τῶν Ἀνδεων, τοῦ Περού καὶ τῆς Βολιβίας, σχηματίζοντα ζώνην περίπου 3,000 χιλιομέτρων μῆκους, καί μιν ὑπεράνω τοῦ ἐπιπέδου τῆς θαλάσσης ποῦ μὲν 4,000 μέτρα, ποῦ δὲ ὑπὲρ τὰς 3,000. Ἡ συγκομιδὴ τοῦ φλοιοῦ γίνεται ὥςδε πως κατὰ τὸν Παῦλον Μάρκου (P. Marcoy), τὸν διάσημον ἐρευνητὴν τῶν *κινοφόρων κοιλάδων*.

Ἀμα ἐντὸς ζώνης δασῶν ἀνευρεθῶσι τὰ ἀλεξιπύρετα δένδρα, καὶ γνωσθῇ τὸ εἶδος αὐτῶν, καὶ τὸ δυνάμενον νὰ παρέλθῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κέρδος, οἱ ὑλοτόμοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν προϊσταμένου ἐκλέγουσιν εἰς τὰ ἄκρα τοῦ δάσους ἢ καὶ ἐντὸς τούτου, κατὰ τὰς τοπικὰς περιστάσεις, τὸ μέρος ἐνθα θὰ κατοικίσωσι, καὶ αὐτόθι ἐν πρώτοις κατασκευάζουσι καλύβας καὶ παραπήγματα, ὅπως πυρφυλάττωσιν ἑαυτοὺς τε καὶ τὸν συλλεχθὲς φλοιόν. Τούτου γενομένου διαχράττουσιν ἐν τῷ δάσει μίαν ἢ πλείονας ἀτραπούς πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συγκοινωνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς μεταφορᾶς τοῦ φλοιοῦ. Ἐὰν ὁ τόπος τῆς συλλογῆς κεῖται ἐγγὺς πολυανθρώπου πόλεως καὶ ὑπάρχωσιν ὁδοὶ ἐν καλῇ καταστάσει, ἢ μετακόμισις γίνεται δι' ἡμιόνων συνηθέστερον ὅμως ἢ ῥάχης τοῦ Ἰνδοῦ ἀντικαθιστᾷ τὴν τῶν ζῶων, καὶ τοι πολλάκις διάστημα 10 ἢ 15 λευγῶν διαχωρίζει τὸ μέρος τῆς συλλογῆς ἀπὸ τῆς πόλεως ἢ τοῦ ἐμπορείου, ἐνθα πρόκειται νὰ γίνωσι τὰ τελευταῖα δέματα.

Μετὰ τὴν προετοιμασίαν ταύτην ἐπερχομένου τοῦ χρόνου τῆς ἐκκοπῆς, οἱ φλοιοτόμοι φέροντες ἐπ' ὤμου πέλεκυν, μακρὰν μάχαιραν ἐν τῇ ζώνῃ καὶ τὰ πρὸς τροφὴν ἐπιτήδεια, ἅτινα καθ' ἑβδομάδα πορίζονται, εἰσέρχονται εἰς τὸ δάσος, καὶ ἡ ἀνά εἰς ἢ καθ' ὁμάδας ἄρχονται τῆς ἐπομένης κοπιώδους ἐργασίας. Δοθέντος τοῦ δένδρου, ὕπερ πρόκειται νὰ καταρρίψωσιν, ἀνοίγουσι περὶ τὴν ῥίζαν λάκκον βάθους 40 ἢ 60 ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ἀπωλεσθῇ οὐδὲν μέρος τοῦ φλοιοῦ· εἴτα διὰ τοῦ πελέκους βίπτουσι χα-

μαί τὸ δένδρον, ὡς πράττουσι συνήθως διὰ τὰ λοιπὰ δένδρα οἱ ὑλοτόμοι τῶν δασῶν. Τοῦ δένδρου πεσόντος κλαδεύουσι τοὺς κλάδους καὶ προβαίνουν εἰς τὸν ἀποφλοιισμόν. Διὰ μικροῦ ῥοπαλοῦ ἢ διὰ ξυλίνου σφυρίου, ἢ διὰ τῆς ῥάχews τοῦ πελέκewς ἐκρίπτουσι τὸ ἐξώτατον καὶ ξηρὸν μέρος τοῦ φλοιοῦ τοῦ κορμοῦ, τὴν *ἐπιδερμίδα*, ἐπικρούοντες αὐτὴν, μέχρις οὗ ἐναπομείνῃ ὁ χλωρὸς φλοιός. Ἐπὶ τούτου δὲ κατόπιν διὰ μαχαίρων ἢ τομῶν, ἢ διὰ ρυκάνης ποιοῦσι τομὰς ὀριζοντίας καὶ καθέτους καὶ ἀποσπῶσι τεμάχια, ἅτινα συνήθως ἔχουσι μῆκος 40 ἢ 50 ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου καὶ 10 ἢ 12 πλάτος, καλούμενα ἰσπανιστὶ *ταβλάς*. Τὸν φλοιὸν τῶν κλάδων ἀποσπῶσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· ἐπειδὴ ὅμως, ἐξαιρέσει τῶν παχυτέρων κλάδων, οἱ μικρότεροι δὲν ἔχουσι ξηρὰν ἐπιδερμίδα, τὸν φλοιὸν τούτων ἀποσπῶσιν ὡς ἔχει.

Ἡ ποσότης τοῦ φλοιοῦ τοῦ λαμβανομένου ἐκ δένδρου διαμέτρου 70 ἢ 80 ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου ὑπελογίσθη κατὰ μέσον ὅρον εἰς 140 χιλιόγραμμα.

Ὁ φλοιὸς οὕτω συλλεχθεὶς κομίζεται εἰς τὸ μέρος τῆς κατοικίας τῶν φλοιοτόμων, ἔνθα κατὰ στρώματα *τσιθαζόμενος*, ἐκτίθεται εἰς τὸν ἥλιον καὶ ξηραίνεται. Ἐπὶ τῶν στιβάδων, αἵτινες ἔχουσι μῆκος 3 ἢ 4 μέτρων καὶ ὕψος 1-2, θέτουσι βάρη λίθων ἢ ξύλων, ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν κύρτωσιν καὶ τὴν διασκόρπισιν τῶν τεμαχίων τοῦ φλοιοῦ, αἵτινες καθιστῶσι μετὰ τὴν ἀποξηράνσιν δύσκολον τὸν σχηματισμὸν δεμάτων. Καθ' ἐκάστην δὲ ἡ ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ἀφαιροῦσι τὰ βάρη ταῦτα, ἵνα διευκολύνωσι τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων· τοῦτο δὲ πράττουσι μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἀποξηράνσεως.

Τὸν φλοιὸν τῶν κλάδων δὲν πιέζουσι διὰ βαρῶν, ἀλλ' ἐξαπλόνουσι κατὰ γῆς, ἔνθα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἡλίου συστρέφεται καὶ σχηματίζεται κατὰ κυλίνδρους, οὓς οἱ φλοιοκόπται ὀνομάζουσι πρὸς διάκρισιν τῆς ταβλάς, *κάρουλο*.

Τοῦ φλοιοῦ ξηρανθέντος, σχηματίζουν μικροὺς σωροὺς ἰσοβαρεῖς, οὓς περικαλύπτουσι διὰ βαρετόν, εἵδους μαλλίνου ὑφάσματος, στερεοῦ, ἐγχωρίας κατασκευῆς καὶ ἀποστέλλουσι δι' ἀνθρώπων, ὧν ἢ ἡμιόνων εἰς τὰ πλησίον ἐκεῖ ἐμπορεῖα. Αὐτόθι δὲ τὰ φορτία ταῦτα ἐνοῦσι καὶ σχηματίζουν δέματα βάρους 125-180 λιτρῶν· ἐπὶ τοῦ πρώτου δὲ καλύμματος προσθέτουσι δεύτερον ἐκ βοείου δέρματος προσφάτου ἢ διαβρόχου, ὅπερ ῥάπτουσι διὰ ῥάμματος ἐπίσης δερματίου. Ἡ ῥαφή δὲ καὶ τὸ δέσμα ἀποξηραίνοντα συσφίγγονται καὶ σκληρύνονται ὡς λίθος· ὑπὸ τοιαύτην δὲ μορφήν τὰ δέματα μεταβιβάζονται εἰς Εὐρώπην.

Ἡ κίνα διαιρεῖται εἰς διάφορα εἶδη ὡς ἐκ τοῦ χρώματος τοῦ φλοιοῦ ἢ καὶ αὐτῶν τῶν κεχρωματισμένων φλεβῶν, αἵτινες διέρχονται τὸν φλοιόν. Εὐρίσκεται κίνα ἐρυθρά, χρυσοεῖδης, ἰόχρους, φαιά, κυρίως ὅμως τρία εἶδη διακρίνομεν· τὴν ξανθὴν, τὴν φαιὰν καὶ τὴν ἐρυθράν.

Τὴν κίναν μεταχειρίζονται κατὰ μικρότατα τεμάχια τεθλασμένην ἐν ἰδίῳ, εἴτε ὡς ἀφέψημα, εἴτε ὡς ἔγχυμα. Μεταχειρίζονται δὲ αὐτὴν σήμερον καὶ διὰ τοῦ οἴνου, καὶ τὸ παρασκευάσμα τοῦτο καλεῖται *οἶνος κινίτης*. Τὸ ποτὸν τοῦτο εἶναι τονικὸν καὶ κατασκευάζεται ὡς ἐξῆς· Λαμβάνουσι 64 γράμματα κίνας φαιᾶς λειοτετριμμένης ἐφ' ἧς ἐπιχύνουσιν 128 γράμματα οἶνοπνεύματος λειψύδρου· μετὰ τινὰς ὥρας προσθέτουσιν ἐν χιλιόγραμμα (εἴτε ὀλίγον τι πλεόντερον τῆς λίτρας) οἶνον αὐστηροῦ· μετὰ 8 δὲ ἡμέρας τοῦ μίγματος κατεργασθέντος διηθοῦσι καὶ μεταχειρίζονται. Ἄν τις ἀντὶ τοῦ συνήθους οἴνου λάβῃ οἶνον Μαδέρας ἢ Μαλάγας δύναται νὰ παραλίπῃ τὸ οἶνοπνευμα. (Οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπολογίσωσι κατὰ τὰ ἀνωτέρω μέτρα, ἃς λάβωσι τὰ μίγματα κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν· 2 μέρη κίνας, 4 μέρη οἶνοπνεύματος καὶ 32 μέρη οἴνου).

Σ. Μ.

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΙ

Ὁ Λουκιανὸς λέγει ἐν τῷ Ἀναχάρσει ἢ ἐν τῇ περὶ γυμνασίων μελέτῃ αὐτοῦ, ὡς ἐκ μέρους τοῦ Σόλωνος τὰ ἐξῆς· «Πρὸ πάντων δὲ τούτου λαμβάνομεν πρόνοιαν ὅπως οἱ πολῖται καθίστανται τὴν μὲν ψυχὴν ἀγαθὴν, ἰσχυροὶ δὲ τὸ σῶμα. Διότι τοιοῦτοι γενόμενοι δύνανται ἐν εἰρήνῃ μὲν νὰ διάγῃσι καλῶς ἀπὸ κοινοῦ πολιτευόμενοι, ἐν πολέμῳ δὲ νὰ σώζωσι τὴν πόλιν καὶ νὰ διαφυλάττωσιν ἐλευθέρην καὶ εὐδαίμονα. Πρὸς τοῦτο δὲ ἔχομεν ἄλλα μὲν μαθήματα πρὸς γύμνασιν τῆς ψυχῆς, ἄλλα δὲ πρὸς γύμνασιν τοῦ σώματος· διότι δὲν ἐνομίσαμεν ὅτι εἶναι ἀρκετὸν νὰ μείνῃ ἕκαστος ὅπως ἐγεννήθη κατὰ τὸ σῶμα ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἀσκήσεως καὶ μαθημάτων ἵνα οἱ μὲν καλῶς ἔχοντες ἀποβῶσι καλλίτεροι, οἱ δὲ κακῶς μετακοσμηθῶσι πρὸς τὸ βέλτιον».

Τοὺς ἡμετέρους προγόνους, γράφει ὁ αἰμῆνος Δ. Σ. Μαυροκορδάτος ἐν τῷ Ὑπομνηματίῳ αὐτοῦ περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ἀπεφασισαν νὰ μιμηθῶσιν οἱ Γερμανοὶ, καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν κατῴρθωσαν νὰ πραγματοποιήσωσι. Τανῦν ἐν Γερμανίᾳ αἱ σωματικαὶ τῶν παιδῶν καὶ τῶν νέων ἀσκήσεις κατ' οὐδὲν κατώτεροι τῶν διανοητικῶν ἐκτιμῶνται καὶ ἐπίσης ὡς αὐταὶ ἀναγκαῖα ἀναγνωρίζονται πρὸς τὴν τελείαν ἀνατροφὴν, ἥτις δὲν δύναται νὰ προκύψῃ εἰμὴ ἐκ τῆς συγχρόνου καὶ ἀρμονικῆς ἀναπτύξεως ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἥτοι καὶ τῶν σωματικῶν καὶ τῶν ψυχικῶν. Ἡ γυμναστικὴ ἀποτελεῖ σήμερον καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν γερμανικὴν ἐμπικράτειαν μάθημα ὑποχρεωτικὸν τῶν γυμνασίων, τῶν προτεχνολογικῶν σχολείων, τῶν διδασκαλείων καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐνιαχοῦ δὲ εἰσέχθη καὶ ἐν ταῖς δημοτικαῖς

σχολείοις τῆς ἐξοχῆς. Καὶ ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκπαιδευτηρίων εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις σπουδαίως ἀσχολοῦνται ἀπὸ πολλοῦ καὶ νέοι καὶ ἄνδρες χάρις εἰς τοὺς πανταχοῦ συστηθέντας γυμναστικοὺς συλλόγους, ὧν ὁ μὲν ἀριθμὸς κατὰ τὰς νεωτάτας εἰδήσεις ἔφθανεν ἐν ἔτει 1869 περιλαμβανόμενων καὶ τῶν ἐν τῇ γερμανικῇ Αὐστρίᾳ εἰς 1,546, ὁ δὲ ὄργανισμός καὶ αἱ ἐνέργειαι οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν καθ' ὅλας τὰς τάξεις διάδοσιν τῆς γυμναστικῆς. Ἐν γένει δὲ διδακτικωτάτη ἐστὶν ἡ ἱστορία τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς προόδου τῆς γυμναστικῆς ἐν Γερμανίᾳ. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, μεγάλα παρήγαγεν ἀποτελέσματα οὐχὶ ἡ εὐφυΐα, ἀλλ' ἡ σιδηρὰ θέλησις τῶν Γερμανῶν. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἀτελῶν δοκιμῶν ὑπὸ τῶν Guths-Muths καὶ τὴν σχολὴν τῶν Φιλανθρωπίνων ἕως τῶν ἐνθουσιαστικῶν ἐν Βερολίῳ ἐνεργειῶν τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας γυμναστικῆς, τοῦ Jahn, ἐναντιούμενης ἢ προσκόμματα παρεμβαλλούσης τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἀπὸ τούτων μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν, εἰσποιηθείσης παρὰ τοῦ ἔθνους τῆς γυμναστικῆς, καὶ ἰδιῶται καὶ κυβερνήσεις ὑπὲρ αὐτῆς ἐργάζονται, ἡ ἱστορία αὕτη ἀπαρτίζει ὅλην σειρὰν διηγετικῶν προσπαθειῶν καὶ ἀληθῶς θαυμαστῆς ἐπιμονῆς ἀνδρῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφωσιωμένων. Ὡς ἀπὸ τοῦ 1840 ὑπὸ τοῦ Spiess μετερρυθμίσθη καὶ ὡς ἀκολούθως ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ συστήματος ἐκείνου ἐτελειοποιήθη, ἡ τῶν σχολείων γυμναστικὴ οὐ μόνον συνετέλει εἰς τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν παιδῶν καὶ παρέχει αὐτοῖς υγείαν καὶ εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπεργάζεται τὰ σώματα αὐτῶν δι' ἅπαντα τὸν βίον ῥωμαλέα, σκληροπαγῆ, εὐκίνητα καὶ ἐπιδέξια. Ἀπεδείχθη ὑπὸ ἀρκούσης πείρας ὅτι ὁ στρατιώτης, ὅστις παιδιόθεν ἐξησκῆθη διὰ τῆς γυμναστικῆς, καὶ ταχύτατα μαθαίνει τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια καὶ εὐκολώτατα ὑφίσταται τὰ θάρρα τοῦ πολέμου ἔργα. Μετὰ τὴν ἐν Σαδόβα μάχην, ἀνιζητήντων τῶν αἰτίων τῆς νίκης τοῦ πρωσσικοῦ στρατοῦ, πλὴν ἄλλων εὗρεθ' ὡς ἀναντιρρήτον πλεονέκτημα τῶν Πρώσων ἡ παρ' αὐτοῖς πρὸ πολλοῦ γενικὴ χρῆσις τῆς γυμναστικῆς· ὁ δὲ Λουδοβίκος Ναπολέων, κατὰ συνέπειαν ἀποστολῆς εἰς Γερμανίαν εἰδικοῦ ἀνδρὸς πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τὴν γερμανικὴν γυμναστικὴν, εἴτε σπουδάζων εἴτε μόνον πρὸς τὸ θεαθῆναι, διέταξε δι' αὐτοκρατορικοῦ ψηφίσματος, ἐκδοθέντος κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1869, τὴν εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς Γαλλίας εἰσαγωγὴν τῆς γυμναστικῆς ὡς μαθήματος ὑποχρεωτικοῦ. Ἐν τι μόνον εἶχε λησμονήσει ὁ δυνάστης τῆς δυστήνου ἐκείνης χώρας, ἂν εἰλικρινῶς προὔτιθετο νὰ προικίσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ λαοσωτηρίου τούτου κατασκευάσματος, εἶχε λησμονήσει ὅτι, πρὶν ἢ διατάξῃ ἵνα οἱ μαθηταὶ διδασκῶσιν, ὥφειλε νὰ ἔχῃ διδασκάλους ἵνα διδάξωσιν. Ἡ γυμναστικὴ δὲν εἶναι τέχνη ἐκ τῶν

βαναύσων, ἣν εἰκῇ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου δύναται τις νὰ μάθῃ καὶ νὰ διδάξῃ· εἶνε τέχνη στηριζομένη ἐπὶ γνώσεων ἐπιστημονικῶν· κακῶς δὲ διδασκομένη, ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, βλάπτει καὶ πολυλάκις μάλιστα πολλοῦ κακοῦ γίνεται πρόξενος. Οἱ Γερμανοὶ ἐγκαίρως ἐννοήσαντες τοῦτο, παρεκτὸς τῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις καταλλήλου παρασκευῆς τῶν μελλόντων δημοδιδασκάλων εἰς τὰ τῆς γυμναστικῆς μαθήματα, καὶ εἰδικὰ σχολεῖα πρὸς μόρφωσιν εἰδικῶν διδασκάλων τῆς γυμναστικῆς, ἐν Βερολίῳ, ἐν Δρέσδῃ καὶ ἐν Στουτγάρδῃ ἱδρυσαν, ἐν οἷς μετὰ τῆς πρακτικῆς διδασκαλίας διδάσκονται ἡ ἀνατομία, ἡ φυσιολογία καὶ ἡ διαιτητικὴ ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἰσιν ἀναγκαῖαι τῇ γυμναστικῇ. Ἡ ἐν ταῖς γερμανικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις νῦν ἐπικρατοῦσα μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῆς γυμναστικῆς εἶνε ἡ τοῦ Spiess καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ· αὕτη δὲ, μὴ ἀποκλείουσα τὰ κατὰ τὸν Jahn γυμνάσματα, τὰ μόνον γνωστὰ ἐν Ἑλλάδι, δίδει ὑπεροχὴν εἰς τὰς καθ' ὁμὰδα ἀσκήσεις αἰτινες ἐκτελοῦνται ἐν ῥυθμῷ, ἡ καὶ ψαλλομένων ὕμνων. Ἀλλὰ καὶ αἱ κατ' ἀνθρωπον καὶ αἱ καθ' ὁμάδας ἀσκήσεις εἰσὶ λίαν ποικίλαι καὶ ἄριστα κεκανονισμέναι πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ τε ἀτόμου καὶ τοῦ πλήθους, ἐφαρμόζονται δὲ μετὰ πάσης προσοχῆς κατὰ λόγον τῆς ἡλικίας, τοῦ γένους, τῆς κράσεως ἡ καὶ τῆς παθήσεως ἐκάστου παιδὸς ἡ νέου. Τὰ δὲ γυμνάσια γίνονται συνήθως ἐν τῇ ἐπιταυτοῦ παρὰ τῇ σχολῇ κατεσκευασμένη αἰθούσῃ τῆς γυμναστικῆς. Τοιαύτας πρὸς γυμναστικὴν αἰθούσας καταλληλοτάτας καὶ ἐν χειμῶνι καὶ ἐν θέρει ἔχουσι πᾶσαι αἱ νέαι σχολεῖων οἰκοδομαί. Ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης αἰθούσης, οἱ παῖδες μεταβαίνουνσιν ὑπὲρ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου εἰς τὸ κοινὸν τῆς πόλεως γυμναστήριον. Ὅτι δὲ πάσης γερμανικῆς πόλεως μέλημα εἶνε ἡ ἀνέγερσις κοινοῦ γυμναστηρίου ἥ το περιττὸν νὰ εἴπω ἂν μὴ ἤθελον νὰ προσθέσω, ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν γυμναστηρίων τούτων εἰσὶν ὠραῖα οἰκοδομήματα, ἀληθῆ μέγαλα πρὸς χρῆσιν καὶ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν.

ΤΑ ΒΑΡΟΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τὰ πάντα ἐν ταῖς χωρίοις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἀντὶ βαρομέτρου.

Ἐκ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν αἱ περιστέραι παντὸς ἄλλου κάλλιον δεικνύουσι τὸν καιρὸν. Ὅταν ἴστανται ἐπὶ τῆς στέγης χορτοβολῶνος μετὰ τὸν πρόλοβον (γοῦσα) πρὸς ἀνατολὰς, εἶναι σημεῖον ὅτι θὰ βρέξῃ τὴν ἐπαύριον, ἂν δὲν βρέξῃ κατὰ τὴν νύκτα.

Ἐὰν ἀργὰ ἐπιστρέφωσιν εἰς τὴν περιστερεῶνα, ἐὰν βόσκωσι μακρὰν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς, σημεῖον καλοῦ καιροῦ. Ἐὰν τοῦναντίον δὲν ἀπομακρύνωνται πολὺ τῆς φωλεᾶς τῶν καὶ ἐνωρὶς

ἐπιτρέφωσιν εἰς αὐτήν, ἐπίκειται ἄφευκτος βροχή. Ἐπίσης βέβαιά εἰσι τὰ ἐκ τῶν ὀρνίθων προ-
γνωστικά· ὅταν κυλίωται ἐν τῷ κονιορτῷ καὶ
τὰ πτερὰ αὐτῶν ὀρθοῦνται, προμηνύεται προσε-
χῆς καταιγίς.

Ὅμοιως προμηνύεται καταιγίς καὶ ὅταν αἱ
νῆσαι καταδύωσιν ἐν τῷ ὕδατι, τύπτωσι τὰς
πτέρυγας τῶν καὶ διώκωσιν ἀλλήλας παίζου-
σαι εἰς τὰ τενάγη.

Ἐὰν καλοῦ ὄντος τοῦ καιροῦ ὁ χωρικός ἔδῃ
τὴν δάμαλιν τοῦ λείχουσιν τοὺς τοίχους τοῦ
σταύλου, ἃς σπεύσῃ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ
χόρτον καὶ τ' ἄλλα προϊόντα του, διότι τὴν ἐ-
παύριον θὰ βρέξῃ. Οἱ τοῖχοι ἐκ τῆς ὑγρασίας
ἀπολῶσιν νίτρον, ὅπερ λείχει ἡ δάμαλις.

Βροχὴ ὥσάντως ἐπίκειται καὶ ὅταν αἱ μέ-
λισσαι ἐπιστρέφωσιν εἰς τὰς κυψέλας τῶν πολὺ
πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Τὸ αὐτὸ προμηνύουσι καὶ οἱ κόρακες, ὅταν
ἐξυπνώσιν ἐνωρὶς καὶ κρῶζωσι πλέον τοῦ συνή-
θους. Τοῦναντίον ὅταν οἱ στρουθοὶ ἐξυπνώσιν ἐ-
νωρὶς καὶ ἦναι λαλίστατοι, σημεῖον ὅτι θὰ ἦ-
ναι καλὸς καιρὸς τὸ δεῖλι.

Ὅταν αἱ χελιδόνες ἵπτανται ἐγγύτατα τοῦ
ἐδάφους, ἐπίκειται καταιγίς· ὑφούμεναι δ' εἰς τὰ
νέφη προμηνύουσι καλοκαιρίαν. Ὅμοιως, καὶ ὅ-
ταν αἱ ἀηδόνες κελαδῶσι καθ' ὅλην τὴν νύκτα,
τὴν ἐπαύριον ὁ καιρὸς θὰ ἦναι ὥρατος. Τοῦναν-
τίον οἱ βάρβαροι κοάζοντες ἀδιακόπως, αἱ γλαῦ-
κες κικιδίζουσαι καὶ αἱ σεισοπυγίδες πηδῶσαι χάν-
δακας, προμηνύουσι κακοκαιρίαν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ζώων καὶ τῶν πτηνῶν καὶ
ἀλλαχόθεν οἱ χωρικοὶ ἀρῶνται προγνωστικὰ
τῶν μεταβολῶν τοῦ καιροῦ.

Ἐὰν τὴν πρωΐαν ἡ λεπίς τοῦ δρεπάνου μένῃ
ξηρὰ, καλὸν σημεῖον· ἂν δὲ νοτίζηται καὶ προς-
λαμβάνῃ κυανόχρουν καὶ ῥοδίνην χροιάν, τάχι-
στα θὰ ἐπέλθῃ βροχή.

Ὁ ὑλοτόμος πορευόμενος εἰς τὸ δάσος συμ-
βουλεύεται τὸν πέλεκύν του, ὡς ὁ θεριστής τὸ
δρεπάνόν του· ἐὰν ἦναι καθαρὸς καὶ στίλβων, ὁ
οὐρανὸς ἔσται αἶθριος· ἀλλ' ἐὰν ἦναι ἀμαυρὸς
καὶ ἡ λαβὴ δὲν ὀλισθαίνει ἐν τῇ χειρὶ, ὁ καιρὸς
θὰ τραπῇ ἐπὶ τὸ χειρόν.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον ἡ πάχνη προμηνύει βρο-
χὴν, ἡ δὲ δρόσος καλοκαιρίαν.

Ἐξάριστον βαρόμετρον εἶναι καὶ ἡ σελήνη.
Περικυκλούμενη ὑπὸ ὥρου γύρου δεικνύει βρο-
χὴν, ὑπὸ ἐρυθροῦ δὲ ἄνεμον· ἐὰν τὸ φῶς αὐτῆς
ἦναι καθαρὸν καὶ ζωηρὸν, ὁ καιρὸς ἔσται καλός.

Ἡ ἐπομένη βαθεῖα συμβουλὴ πρὸς τοὺς νέους
υπάρχει ἐγγεγραμμένη ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου τοῦ ἐν
ᾧ ὁξωία σχολείου· «Periunt et imputantur»,
ἥτοι «ἀπόλλυνται αἱ ὥραι καὶ εἴμεθα υπεύθυνοι
δι' αὐτάς!»

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΑ ΡΟΔΑΚΙΝΑ

Ἀγγλική τις ἐφημερὶς ἀφηγεῖται τὸ ἐξῆς πα-
ράδοξον συμβάν. Δύο ἐντόπιοι κηπουροὶ καὶ μι-
κρόν τι παιδίον κατελήφθησαν αἴφνης ὑπὸ σπα-
σμῶν, εἰς οὓς ἐπηκολούθησεν ἄφρὸς περὶ τὸ
στόμα ἀναφανεῖς, τοῦτο δὲ εὐθὺς ἀφ' οὗ ἐφαγάν
τινα ῥοδάκινα. Ὁ Ἀγγλος ἰδιοκτήτης τοῦ κή-
που, ὑπόπτως ἔνεκα τοῦ φαινομένου τοῦτου δια-
τεθεῖς, διέταξε ν' ἀναλύσῃ τοὺς καρποὺς τού-
τους, ἐξεπλάγη δὲ λίαν μαθὼν ὅτι ὁ χυμὸς τῶν
ὀπωρικῶν περιεῖχεν ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ δηλη-
τήριον. Φυσικὰ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην ἐ-
πρεπε ν' ἀκολουθήσῃ ἡ ἐρευνα τοῦ δένδρου· τοῦτο
δὲ καὶ ἔγινε. Ἐξητάσθησαν τὰ φύλλα, οἱ καρποὶ
καὶ αὐτὸς ὁ φλοιὸς, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα
ἐφθικον περὶ τοῦ πόθεν προήρχετο τὸ δηλητή-
ριον. Τέλος εἰς ἐκ τῶν ἐρευνῶντων προέτεινε νὰ ἐξε-
τάσῃ καὶ τὰς ῥίζας, τούτου δὲ γενομένου ἀπε-
καλύφθη καθαρὰ ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ. Οἱ κηπου-
ροὶ δηλαδὴ θελήσαντες νὰ καταστήσωσιν εὐφο-
ρώτερον τὸ ἔδαφος εἶχον θάψει ἐκεῖ που πλησίον,
μεταξὺ τῶν δένδρων, πτώματα σκύλων ὑπὸ τὰς
ρίζας δὲ τῆς ῥοδακινέας ἔκειντο τὰ λείψανα σκύ-
λου, ὅστις, κατὰ πᾶσαν ἐνδειξίν, εἶχεν ἀποθάνει
ἐξ ὑδροφοβίας. Οὐδεμίαν πλέον ὑπῆρχεν ἀμφιβο-
λία. Τὸ μόλυσμα εἶχεν ἐμποτίσει τὴν γῆν, ἐκεῖ-
θεν μετεδόθη εἰς τὰς ῥίζας, ἐκ τῶν ῥιζῶν εἰς τὸ
δένδρον, ὥς οὗ ἐδηλητηριάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ
καρποὶ τοῦ δένδρου. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦτο
ἦτο πλέον πολὺ ἐξηθενησμένον, διότι οἱ προς-
βληθέντες κηπουροὶ τυχόντες καταλλήλου θερα-
πείας ἰάθησαν μετ' οὐ πολὺ.

M**

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΑΠΩΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὀλίγοι λαοὶ ἔχουσι τόσῳ πολλὴν κλίσιν πρὸς
τὰ βιβλία, καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὰ περιέχοντα
εἰκονογραφίας, ὥσιν οἱ Ἰάπωνες. Δυνάμεθα μά-
λιστ' νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο οὐ μόνον
προηγέθησαν ἡμῶν κατὰ πολλοὺς αἰῶνας, ἀλλ' εἶ-
ναι καὶ ἀνώτεροι τῶν Εὐρωπαίων ἐν τισὶ κλάδοις
τῆς βιομηχανίας ταύτης.

Ὅτε, μὲντοι πρὸ ἑτῶν τεσσαράκοντα, ἔφθασαν
τὸ πρῶτον εἰς Εὐρώπην ἰαπωνικὰ βιβλία, ἡ ἐμ-
φάνισις αὐτῶν κατέπληξε γενικῶς τοὺς βιβλιο-
φίλους. Ἡ λεπτότης τοῦ χάρτου, ἡ κομψὴ διά-
ταξις τῶν γραμμῶν κατὰ μεγέθη ὅμως λίαν
ἄνισα, τέλος δὲ κυρίως αἱ πολυάριθμοι εἰκόνες,
ταῦτα πάντα ἦσαν ἀνώτερα τῶν ἐν Εὐρώπῃ
τοιούτων.

Ἐκτοτε, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι αἱ Ἰαπωνικαὶ
χαλκογραφίαι καὶ ζωγραφίαι τοσοῦτον ἐπηρέα-
σαν τοὺς Εὐρωπαίους ζωγράφους, ὥστε ἐν τισὶ

χώραις, ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ π. χ. καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ, αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ φαίνονται, ὅτι ὡς πρὸς τὰς εἰκονογραφίας ἐτυπώθησαν μᾶλλον ἐν Ἰέδῳ, ἥτις εἶναι ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἰαπωνίας, ἢ ἐν Λονδίῳ καὶ ἐν Νέα Ὑόρκῃ.

Σπανίως τὰ Ἰαπωνικά βιβλία εἶναι σπουδαίτερα τῶν ἀπλῶν φυλλαδίων, αἱ δὲ εἰκονογραφίαι σχεδὸν πάντοτε εἶναι ἀνώτεροι τοῦ κειμένου. Αὐταὶ δὲ αἱ εἰκονογραφίαι, αἱ τοσοῦτον ἀξιοθαύμαστοι, παρίστανται εἰς τὰ ὄρματα ἡμῶν, κατὰ τινα μέθοδον μηχανικὴν, ὑπὸ χρώματα λαμπρὰ, θαυμασίως συνδυαζόμενα, καὶ τῶν δοκίμων τὸ μυστήριον ἀγνοοῦσιν οἱ ἐν Εὐρώπῃ χρωματογράφοι.

Δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἐκτὸς ὀλιγίστων τινῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς κοινωνίας ἀποβιβλημένων, πάντες γνωρίζουσι νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι· τὰ δὲ βιβλία οὐ μόνον εἶναι λίαν διαδεδομένα, ἀλλὰ καὶ παραπολὺ ἀγαπῶνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Ἡ πόλις τῆς Ἰέδου, ἥτις εἶναι ἡ ἐμπορικὴ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, περιλαμβάνει πληθὺν βιβλιοπωλείων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐναποταμιευμένοι σωροὶ βιβλίων θαυμαστῶν, δυνάμενων νὰ ὑπερσυχαριστήσωσιν εὐρωπαϊὸν βιβλιόφιλον, ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων ἐπίσης ἀλφαριθμητικῶν μετ' εἰκονογραφιῶν, κλασικῶν συγγραφέων, συλλογῶν δημοτικῶν ποιήσεων, ἁσμάτων, κλπ.

Συγγραφεὺς τις, περιγράφων μετ' ἐνθουσιασμοῦ βιβλιοθήκην τινὰ τῆς Ἰέδου, ἣν ἐπισκέφη, λέγει: «Ἐδὼ μὲν ἔκειτο σύγγραμμά τι ἀρχαίας ἐγκυκλοπαιδείας, πεπλουτισμένον δι' εἰκόνων, αἵτινες ἐνόμιζες ὅτι ἐξῆλθον ἐκ τῶν γερμανικῶν σπουδαστηρίων τοῦ μέσου αἰῶνος· ἐκεῖ δὲ ὑπῆρχον λευκώματα (albums) περιέχοντα σχέδια μὲ μελάνην τῆς Κίνας καὶ ἐκτετυπωμένα ἐπὶ ξύλων κατὰ καταπληκτικὴν ὁμοιότητα· συλλογαὶ μύθων καὶ παραστάσεων τοῦ λαοῦ, κοσμούμεναι δι' εἰκόνων διχρῶν κατὰ μέθοδον ἐντελῶς εἰς ἡμᾶς ἄγνωστον. Πληθος ζωγραφιῶν, αἵτινες παρίστων τὰς γεφύρας, τὰς ἀγοράς, τὰ θεάτρα, πάντας τοὺς τόπους τῶν συνεντεύξεων καὶ πάντας τοὺς τόπους τῶν μορφῶν τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰέδου.» Ν.

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ

Ὁ πατήρ τοῦ περιφανοῦς Βασιγκτῶνος περὶ πολλοῦ ἐποιοῖτο τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ υἱοῦ του. Ἡμέραν τινὰ ὁ νέος Βασιγκτῶν, ἐξαέτης μόλις τότε, ἀπέκοψε διὰ τινος μικροῦ πελέκεως τὸν φλοιὸν κερασάας σπανίου εἶδους, εἰς ἣν μεγάλην ἀξίαν ἀπέδιδεν ὁ πατήρ του. Τὴν ἐπαύριον οὗτος, βλέπων τὴν ἀνεπανόρθωτον ἐκείνην ζημίαν, ἐλυπήθη σφόδρα·—Πέντε λίρας δίδω, προσέθηκε, διὰ νὰ μάθω τὸν ἔνοχον.—Ἐγὼ εἶμαι

πατέρα, εἶπε μετὰ τινα δισταγμὸν ὁ υἱός του· ἐγὼ ἔκοφα τὸν φλοιὸν μὲ τὸν πέλεκύν μου. —Ἐλα φίλησέ με, παιδί μου, ἀνεκραύγασεν ἀμέσως ὁ πατήρ· ἐκτιμῶ τὴν εἰλικρίνειάν σου περισσότερον ἀπὸ χιλιάς κερασάας.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ο ΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΑΣΙΟΝ

Εἰς ἓν πενιχρὸν δωμάτιον ἔζη γέρων τις σοφός, ὁ ὁποῖος τόσῳ βαθείας μελέτας ἔκαμνεν, ὥστε ὅλος ὁ κόσμος ἔλεγεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε πρᾶγμα τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἴξωρεν.

Ὁ σοφὸς δὲν συνεμερίζετο αὐτὴν τὴν ιδέαν, ἀλλὰ τοὺς ἄφινε νὰ λέγωσι καὶ ἐξηκολούθει τὰς μελέτας του.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον δὲν ἤναπτον τόσον εὐκολα πῦρ, διότι δὲν εἶχον ἀκόμη ἐφευρεθῇ τὰ φωσφορικὰ πυρεῖα· ὥστε συχνὰ οἱ γείτονες ἐδανείζοντο μεταξὺ τῶν πῦρ.

Μίαν χειμερινὴν ἐσπέραν ὁ σοφὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ἐστίαν του, ἀναγινώσκων ἓν μέγα βιβλίον, ὅτε ἤκουσε νὰ κρούσωσι τὴν θύραν του.

— Εἰσέλθετε, ἐφώνησε.

Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ εἰσῆλθε μικρὸν κοράσιον, οὗ ἡ φυσιογνωμία ἐνέφαινεν ἀθωότητα καὶ ἀπλότητα.

— Κύριε σοφὲ, εἶπε τὸ κοράσιον, μ' ἔστειλεν ἡ μητέρα μου καὶ σὲ παρακαλεῖ νὰ μοῦ δώσῃς ὀλίγη φωτιά ν' ἀνάψωμεν τὴν ἰδικήν μας.

— Εὐχαρίστως, μικρά μου· ἀλλ' ἔφερες τίποτε διὰ νὰ βάλῃς τὴν φωτιάν;

— Ὦ, ἔφερα, κύριε σοφέ.

— Ποῦ εἶναι;

— Νά! τὰ χέρια μου.

— Τὰ χέρια σου; ἀλλὰ θὰ καῖς.

— Ἀ, δὲν καίομαι, κύριε σοφὲ, θὰ ἰδῇς.

Καὶ τὸ κοράσιον, κύψαν πρὸ τῆς ἐστίας, ἐπλήρωσε τέφρας τὴν παλάμην του καὶ ὥθησεν ἐπιτηδεῖως ἐπ' αὐτῆς δύο ἢ τρεῖς μικροὺς ἀνημμένους ἄνθρακας.

— Εὐχαριστῶ, κύριε σοφὲ, εἶπε προσκλίνουσα χαριέντως· καληνύκτα, κύριε σοφέ.

Καὶ ἀπῆλθεν ἡσύχως, κρατοῦσα χωρὶς νὰ καῖ τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς χειρὸς της.

Τότε ὁ γέρον ἀνεφώνησε, τύπτων διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον·

— Ἰδοὺ καὶ ἄλλο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠγνόουν, καὶ τὸ ὁποῖον μ' ἐδίδαξε τὸ ἀμαθὲς αὐτὸ κοράσιον! Ἄ! ἡ ἐπιστήμη! ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀπέραντος ὡς ὁ κόσμος, καὶ ἄπειρος ὡς ὁ Θεός· μόνον ὁ Θεὸς κατέχει αὐτὴν ὁλόκληρον· οἱ ἄνθρωποι ἐλάχιστον μόνον μέρος αὐτῆς ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι.

*

Ὁ περιβόητος Γλάδστων, ὁ πρὸ μικροῦ πρωθ-

υπουργός τῆς Ἀγγλίας, θέλων νὰ βεβαιώσῃ ἐμπράκτως τὰ λόγια τοῦ Ἡσιόδου, ὅτι δηλαδὴ οὐδὲν ἔργον φέρει ὄνειδος, ἀλλ' ὅτι μόνῃ ἡ ἀργία εἶνε παντὸς ὀνείδους πηγὴ, μετὰ τὰς καθημερινὰς περὶ Ὀμήρου καὶ φιλοσοφίας μελέτας αὐτοῦ, χάριν ἀναψυχῆς ὑλοτομεῖ εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ δάση, ἢ καὶ εἰς ξένα. Ἐκοψε δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐνώπιον συρροῆς λαοῦ ἐν διαστήματι ἕξ περίπου ὥρων φηγὸν ὑψηλοτάτην, δεκατριῶν ποδῶν περιφέρειαν καὶ ἐννέα τόνων βάρος ἔχουσαν, ἣν μόλις ἐπτά ἴπποι ἠδυνήθησαν νὰ μετακομίσωσιν ἀπὸ τοῦ δάσους εἰς τὸν πλησιέστερον σιδηρόδρομον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Τῆς ἐλευθερίας τελικὸς μὲν σκοπὸς εἶνε τὸ κοινὸν συμφέρον, ὅπλον δὲ καὶ ὄργανον, ὁ λόγος· καὶ πανταχοῦ ὅπου αὕτη ἠνθῆσεν, ὑπῆρξαν μὲν ἄνδρες ἐπιτήδειοι νὰ παραστήσωσι διὰ τοῦ λόγου τὸ κοινὸν συμφέρον, ὑπῆρξαν δὲ λαοὶ ἐπιτήδειοι νὰ ἐκτιμῶσι τὸν περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος λόγον. (Κ. Παπαρηγόπουλος.)

* * Θέλεις νὰ ἦσαι ἐντελὼς εὐτυχὴς ἐν τῇ τάξει, ἐν ᾗ ἔτυχες τεταγμένος; Μάθε νὰ στέργῃς αὐτήν. Οὐδεμίᾳ ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ εὐτυχία χωρὶς αὐταρκείας, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, ἢ αὐτάρκειά ἐστίν αὕτη ἡ εὐδαιμονία. (Zschokke.)

* * Φρόντιζε μόνον περὶ τοῦ παρόντος καὶ περὶ μόνου σεαυτοῦ, ἰδοὺ ἡ φωνὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν· φρόντιζε μᾶλλον περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ περὶ τοῦ πλησίον σου ὅσον περὶ σεαυτοῦ, ἰδοὺ τὶ ἤθελον ἐγὼ νὰ ἴδω πραγματοποιούμενον. (Κ^α Necker.)

* * Προτιμώτερον εἶνε νὰ ἐμπιστευθῇ τις ἑαυτὸν εἰς ἴππον ἀχαλίνωτον ἢ εἰς τὸν ἀπερισκέπτως λαλοῦντα. (Θεόφραστος.)

* * Ποτὲ μὴ ἀνάβαλε τὴν εὐεργεσίαν, τὴν ὁποίαν μελετᾷς νὰ κάμῃς. Μῖα ὥρα καθυστέρησις δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἄχρηστον, καὶ οἱ δυστυχεῖς δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ περιμένουν.

Τὸ ἐπόμενον ἀρθρίδιον, ὡς καὶ τὰ προσεχῶς δημοσιευθόμενα περὶ τοῦ ὕπνου, ἐσταχυολογήθησαν, χάριν τῶν ἀναγνώστων τῆς Ἑστίας, ἐκ τῶν ἀνεκδότων μαθημάτων τοῦ ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς ὑγιεινῆς κ. Σ. Μπαλάνου.

Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΡΗΓΟΡΣΕΩΣ

Ὁ πάνσοφος Δημιουργὸς ἐπέβαλεν εἰς ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἔμφυχα ὄντα τὸν εὐεργετικὸν νόμον τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ τοῦ ὕπνου, τὰς λίαν ἀναποφύκτους ταύτας καταστάσεις πρὸς τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς υγείας, καταστάσεις ὀφειλομένας εἰς τὴν τακτικῶς ἀμοιβὴν διὰ λείψιν, ἢ τὴν περιοδικότητα τῶν λει-

τουργιῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἀξιοπαρήρητον δὲ εἶναι, ὅτι μόναι αἱ ζωικαὶ λειτουργίαι ὑπόκεινται εἰς τὴν διάλειψιν ταύτην, ἐνῷ ἡ ἀναπνοή, ἡ πέψις, ἡ θρέψις ἐκτελοῦνται καὶ καθ' ὕπνον, ἂν καὶ κατὰ τι ἀσθενέστερον ἢ κατὰ τὴν ἐγρηγόρσιν.

Ἡ ἐγρηγόρσις ἀμοιβομένη μετὰ τοῦ ὕπνου ἀνακαινίζοντος τὸν ὁργανισμόν σύμπαντα, ἐστὶν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ πρὸς διατήρησιν τῆς υγείας· διαρκεῖ δὲ αὕτη εἰς τοὺς εὖ ἔχοντας, καὶ τοὺς κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως ζῶντας, κατὰ τὰ τρία τέταρτα περίπου τῆς ἡμέρας, προσωρισμένου τοῦ ὑπολειπομένου τετάρτου διὰ τὸν ὕπνον. Διαρκεῖ δηλονότι ἡ ἐγρηγόρσις ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ ἥλιος ὑφ' οὗται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος μέχρι τῆς δύσεως αὐτοῦ· ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης μέχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ πᾶν τὸ ἐν τῇ φύσει καθεύδει, καὶ μόνον ὁ ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ διαστραφεὶς ἄνθρωπος, παρορῶν τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἀφιερῶι τὰς ὥρας τοῦ ὕπνου εἰς τὰς ἡδυτέρους αὐτοῦ τέρψεις, πρὸς μεγίστην τῆς υγείας αὐτοῦ βλάβην. Ἄν παραβάσωμεν τοὺς ἀγροδιαίτους πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων θέλωμεν ἰδεῖ τὴν ἀνθρᾶν ἐν γένει τῶν πρώτων υγείαν σφόδρα ἀντικειμένην συνήθως πρὸς τὴν καχεκτικὴν τῶν δευτέρων κατάστασιν· ἡ δὲ διαφορά αὕτη δὲν ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς βέβαια εἰς τὰς ἀτμοσφαιρικὰς καὶ τὰς ἐπιτοπίους καταστάσεις, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν νόμων τῆς φύσεως. Δὲν πρέπει ἄρα γε ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν αἰτίαν ταύτην τὴν ἀνθηροτέραν υγείαν καὶ τὴν μακροβιότητα τῶν πατέρων μας;

Ἐν γένει ὅμως ἐπὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐγρηγόρσεως οὐδένα δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ὠρισμένον κανόνα, καθότι καὶ ἂν περιορισθῶμεν εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτῆς ἐπιβληθέντας ἡμῖν νόμους, καὶ παραβλέψωμεν ἐντελῶς τὰς ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ εἰσαχθεῖσας πλείστας ὥσας ἀνωμαλίας, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ διάρκεια αὐτῆς τροποποιεῖται οὐ μόνον σχετικῶς πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν ἡμερῶν πρὸς τὰς νύκτας κατὰ τὰς διαφορὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὥρας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κλίμα, τὴν ἡλικίαν, τὸ φύλον κτλ.

Λίαν ἐπιβλαβὴς ἀποβάνει τῷ ὁργανισμῷ ἡ παρατεταμένη ἐγρηγόρσις· ἂν δὲ μάλιστα αὕτη ἀποκαταστῇ συνήθης, παραβιάπτει αὐτὸν θανάσιμος. Ἀποτέλεσμα τῶν ἀγρυπνιῶν εἶναι ἀδυναμία, ἴσχνανσις, πρόωρον γῆρας· καὶ ἐὰν ὁ ὕπνος λείψῃ ἐντελῶς, πυρετός, παραφροσύνη, θάνατος. Τὰ δὲ ἀποτελέσματα ταῦτα ἐκτείνονται ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὁργανισμοῦ ἐπιβλαβοῦς ἐπιρροῆς τοῦ τεχνητοῦ φωτός, τῆς βεβλαμμένης ἀτμοσφαιρᾶς τῶν αἰθουσῶν ἢ τῶν ἐργοστασίων, τῆς ἐν καιρῷ νυκτὸς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαιρᾶς κ.τ.λ. Εἰς τὰς ἐν ὥρᾳ νυκτὸς συναναστροφὰς καὶ τοὺς χοροὺς, ἢ θερμοκρασίαν

τοῦ χώρου, αἱ ἀπόπνοιαί τῶν σωμάτων, τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν φώτων, ἡ διὰ τῶν στολισμῶν, τῶν μύρων, καὶ τῆς μουσικῆς πρόκλησις τῶν αἰσθήσεων, αἱ παντοῖαι συγκινήσεις ἐπισπεύδουσι τὴν ἐξάντλησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, τὴν ὁποῖαν ἤθελεν ἐπιφέρει ἀφ' ἐκυτῆς ἡ τοῦ ὕπνου στέρησις.

Οὐδεμία τάξις ἀνθρώπων δύναται νὰ ἀνθέξη εἰς παρατεταμένην ἀϋπνίαν. Ἐκ τῶν ἀρτοποιοῶν λ.χ., ἂν καὶ τὸ ἐπιτηδεῦμα αὐτῶν δὲν ἀπαιτεῖ πολλοὺς κόπους, ἀποθνήσκουσι προώρως πολλοί· μόνον δὲ οἱ λίαν ἰσχυρὰς κράσεις ἐξ αὐτῶν ἀπολαύουσι καλῆς υγείας. Καὶ ἐν γένει οἱ μετερχόμενοι ἐπιτηδεύματα ὧν ἕνεκα ἀναγκάζονται ν' ἀγρυπνῶσι, παραβιάζονται ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς μὴ ἀναλόγως διὰ τῆς τροφῆς ἀντικαθισταμένης μείζονος ἀπωλείας τῶν δυνάμεων αὐτῶν· τὰ δὲ οἶνοπνευματώδη ποτὰ, εἰς τὰ ὅποια οὗτοι συνήθως προσδράμουσι, παρέχουσιν αὐτοῖς ἀπατηλὴν βόηθην, ἐνῶ συγχρόνως αἱ ἐκ τῶν ἐπιτηδεύματων αὐτῶν παρατεινόμεναι πλημμελεῖς στάσεις τοῦ σώματος βαρύνουσιν τὰ τε ἀναπνευστικά καὶ κυκλοφορικά αὐτῶν ὅργανα.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόκεινται τύχην καὶ οἱ διανοητικῶς τὴν νύκτα ἐργαζόμενοι. Δὲν ἀντιτείνουμεν, ὅτι ἡ ἡσυχία τῆς νυκτὸς ἐστὶν ἡ καταλληλοτέρα ὥρα πρὸς τὰς φιλολογικὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῖνας, καὶ ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν συγγραφέων συνέγραψαν τὰ ἀριστουργήματα αὐτῶν ἐν ὥρᾳ νυκτός. Ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τὴν ὥραν ταύτην διεγείρεται ἐπὶ μᾶλλον, ἡ δὲ ἐπικρατοῦσα ἡσυχία, μὴ ἀπασχολοῦσα τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις, συγκεντρώνει ἀπάσας τὰς δυνάμεις εἰς τὸν ἐγκέφαλον, οὗ ἕνεκα καὶ ἀνετώτερον καὶ ὀρθότερον τὸ ὄργανον αὐτὸ σκέπτεται. Ἀλλ' ὥς ἐκ τοῦ διαρκοῦς αὐτοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς ἐλαττωματικῆς ἀντικαταστάσεως, περιπίπτουσιν οἱ τοιοῦτοι θάττον ἢ βράδιον εἰς τὴν ἐναύρωσιν· τὸ δὲ χεῖριστον, ὅτι χάνουσι βαθμὴν τὴν ἑξὶν τοῦ γνησίου, ἐντελοῦς καὶ ἡσύχου ὕπνου, τοῦτέστι τοῦ κυριωτέρου μέσου τῆς παρατάσεως, τῆς ἀνακαινίσεως, καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς. Ἐξάφιν νοσηρὰ τῆς φαντασίας, συνήθης ἀϋπνία, ἰδοὺ ἡ τύχη των. Παλαίστρα τῆς πάλης ταύτης ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως ἐστὶν ὁ ἐγκέφαλος, σφόδρα ἐπὶ τέλους παραβλαπτόμενος, ὡς δυστυχῶς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν χρονικῶν τῶν φρενοβλαβῶν. Συνηθέστερον ὅμως αἱ διαταράξεις τοῦ ἐγκεφάλου καταδελγούνται διὰ τῆς ὑποχονδρίας καθ' ἀπάσας αὐτῆς τὰς μορφάς. Ἀλλ' ἡ ἀνεπάρκεια αὕτη τοῦ ὕπνου ἀλλοιοῖ ἐπὶ τέλους, πλὴν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ἕτερα σπλάγχνα, καὶ ἰδίως τὸν στόμαχον, τὴν καρδίαν, καὶ τοὺς πνεύμονας, πρὸς δὲ καὶ τὴν κρᾶσιν αὐτὴν τοῦ αἵματος, ὥστε νοσήματα διάφορα μὲν, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὁμῶς παρασκευασθέντα αἰτίας, ἀφαρπάζουσι προώρως τοσοῦτους ἐξόχους ἀνδρας.

Αἷτια τῶν ἀγρυπνιῶν, ἀνεξάρτητα τῆς ἡμέτερας θελήσεως, εἰσὶ φυσικὰ καὶ ἠθικὰ. Ἀπανταί αἱ ὁπωσοῦν βίαιαι κινήσεις, διατηροῦσαι τὸν ὀργανισμόν εἰς συνεχῆ τινα ταραχὴν, ἀποτρέπουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ αἰσθάνεται· ἀλλ' ἡ παρὰ φύσιν αὕτη κατάστασις οὐδέποτε διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ, ἡ ἐπιβλητικὴ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου καθίσταται πάραυτα ἐπαισθητὴ, καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, ὥστε καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀσκήσεων, ἀναγκάζομεθα νὰ δοθῶμεν τῷ ὕπνῳ. Οἱ ἠθικῶς ὁμῶς πάσχοντες ἀντέχουσιν πολὺ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ὕπνου. Ἀπαντα τὰ ψυχικὰ πάθη, οἰασδήποτε καὶ ἂν ὦσι φύσεως, τὰ σφόδρα διαταράσσοντα τὸν ὀργανισμόν, τὰ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐνεργοῦντα καὶ διατηροῦντα αὐτὸν εἰς σφοδρὰν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διεγερσιν, ἀπωθοῦσιν ἐντελῶς πολλὰς τὸν ὕπνον. Οἱ ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας κατατρυχόμενοι, οἱ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος φθειρόμενοι δὲν κοιμῶνται, ἀγρυπνοῦσι, φθίνουσιν. Ὁ κακοῦργος δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ τὰς ἡδύτητας τοῦ ὕπνου, συλλογίζεται, τεκταίνει τὰς ἐγκληματικὰς αὐτοῦ προθέσεις· ἐρηγορεῖ ἐνῶ τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν καθεύδει, καὶ μόνους συντρόφους ἔχει τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του· ἐὰν δὲ ἀπολαύσῃ στιγμὰς τινὰς ἡσυχίας διὰ τεχνητῶν μέσων, ὁ ὕπνος του ταράσσεται ὑπὸ ἐπιπόνων ἐνυπνίων ἐπαυξανόντων τὰς θασάνους αὐτοῦ. Ὅπως δὴποτε τὰ διάφορα ταῦτα αἷτια ἐνεργοῦσιν ἀναλόγως τοῦ ἐρεθισμοῦ ἐν ᾧ διατηροῦσι τὸν ἐγκέφαλον. Προφανὲς δὲ, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ προϋστάμενον τῶν λειτουργιῶν ἡμῶν ὄργανον ἐρηγορεῖ, ἡ ὑπὸ τὴν ἐπιβροχὴν αὐτοῦ ὑποκειμένη ἡμέτερα ὕπαρξις διάκειται ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.

Ἀπαντα τὰ διαθερμαίνοντα καὶ διερεθίζοντα ποτὰ, ἐπισπεύδοντα τὴν κυκλοφορίαν, διεγείρουσι τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸ μυϊκὸν σύστημα καὶ εἰσὶν αἷτια ἀγρυπνίας. Τὸ αὐτὸ ἐπιφέρουσιν ἀποτέλεσμα καὶ τὰ πνευματώδη ποτὰ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δέον ὥπως γίνηται μετρία αὐτῶν χρῆσις, ἄλλως ἐπέρχεται τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Ὁ καφὲς θεωρεῖται ἀπολαύων τὴν ιδιότητα ταύτην εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμόν· ὥστε πάντες οἱ καταγινόμενοι εἰς ἔργα, ὧν ἕνεκα ἀναγκάζονται ν' ἀγρυπνῶσι τὴν νύκτα μεταχειρίζονται αὐτὸν κατὰ κῆρον, διὸ καὶ θεωρεῖται ὡς ποτὸν τῶν διανοητικῶς ἐργαζομένων.

Ἡ ζῆμια ἦν ἡ Γαλλία ὑπέστη ἐκ τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ τοῦ Δήμου ἀνῆλθεν εἰς 13 δισεκατομμύρια φράγκων, ὑπελογίσθη δὲ ὅτι διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ διετρέφετο ὑπὲρ τὰ 6 ἔτη ὁ ἐκ 36 ἐκατομμυρίων ψυχῶν συγκείμενος γαλλικὸς λαός.